

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนต่อระบบการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล ตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้ศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นแนวทางในการศึกษาดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะ
3. บริบทเทศบาลตำบลนาเชือก
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น

1. ความหมายของความคิดเห็น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ให้ความหมายของคำว่า ความคิด (2554 : 242) ดังนี้ ความคิด คือ สิ่งที่เราคิดขึ้นในใจ ความรู้ที่เกิดขึ้นภายในก่อให้เกิดการแสวงหาความรู้ต่อไป

สมศักดิ์ วรรณกุล (2550 : 26) ได้สรุปความคิดเห็น หมายถึง การแสดงทางด้านความเชื่อ ความรู้สึก และการพิจารณาตัดสินต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดของแต่ละบุคคลด้วยการพูดหรือการเขียน การที่บุคคลแต่ละคนจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ก็ขึ้นอยู่กับการศึกษา ประสบการณ์และสภาพแวดล้อม

คำอังกศ นันทะเสน (2551 : 8) ให้ความหมายของความคิดเห็น ดังนี้ คือ ความคิด ความรู้ ความรู้สึก การแสดงออกในด้านความเชื่อที่นำไปสู่การคาดคะเน หรือการแปรผลเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ อาจมีแนวโน้มที่จะมีความเห็นทั้งทางบวกและทางลบต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด อย่างไรก็ตามความคิดเห็นอาจผิดพลาดได้หากไม่มีมูลความจริง

ปณต มุทโพธิ์ (2552 : 9) ให้ความหมายของความคิดเห็น หมายถึง การแสดงความรู้สึกของบุคคล กลุ่มคนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่ละคนจะแสดงความเชื่อ และ

ความรู้สึกออกมาโดยการพูด การเขียน เป็นต้น การสำรวจความคิดเห็นจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนนโยบายต่างๆ การเปลี่ยนแปลงนโยบาย หรือการเปลี่ยนแปลงระบบงาน รวมทั้งการฝึกหัดทำงานด้วย เพราะจะทำให้การดำเนินต่างๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเป็นไปตามความพอใจของผู้ร่วมงาน

เรื่องศักดิ์ สุวีริรักษ์ (2553 : 14) ได้ให้สรุปความหมายความคิดเห็น ไว้ว่า
 ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่แสดงออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้ รวมไปถึงการประเมินค่าที่เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง การลงความเห็นอาจเป็นไปได้ในลักษณะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ เนื่องมาจากสถานการณ์สิ่งแวดล้อม นอกจากนั้นก็ยังมียปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็น เช่น พันธุกรรม ร่างกายมนุษย์ ประสบการณ์ อิทธิพลจากครอบครัว ปัจจัยเหล่านี้ทำให้ความคิดเห็นของบุคคลแตกต่างกันออกไปเพราะบุคคลแต่ละบุคคลย่อมจะได้รับมาในลักษณะที่แตกต่างกัน

วีระ ภูทองนาค (2556 : 10) ได้สรุปไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกถึงความคิด ความรู้ ความรู้สึกความเชื่อที่นำไปสู่การคาดคะเนหรือการแปรผลเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ต่างๆอาจมีแนวโน้มที่จะมีความคิดเห็นทั้งทางบวกและทางลบต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด

รุ่งฤดี โฉมทอง (2556 : 10) ได้สรุปความคิดเห็นดังนี้ ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึก ทักษะคติ ความเชื่อ และค่านิยมของแต่ละบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของ เรื่องราว หรือสถานการณ์ต่างๆที่ประสบในสังคม โดยมีพื้นฐานภูมิหลังทางสังคม

บรรจง จัตกุล (2554 : 21) ได้สรุปความคิดเห็นดังนี้ ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อและการตัดสินใจ ในการพิจารณาต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือประเด็นใดประเด็นหนึ่งผ่านการพูดหรือเขียน โดยอาศัยความรู้ การรับรู้ ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมเป็นส่วนช่วยในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งความเห็นของแต่ละบุคคลจะเป็นที่ยอมรับหรือปฏิเสธจากบุคคลอื่นก็ได้

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า ความคิดเห็น คือ ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่แสดงออกด้านความคิดต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นคำพูด หรือการเขียน อาจมีคนยอมรับหรือไม่ยอมรับก็ได้ ซึ่งการแสดงออกนั้นมาจากประสบการณ์ ความรู้ สิ่งแวดล้อมส่วนตัวของตัวเอง

1. ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็น

จิราญุ ททรัพย์สิน (2540 : 19-20 อ้างใน เรื่องศักดิ์ สุวีริรักษ์ .2553 : 11- 12) ปัจจัยที่ส่งผลทางความคิดของคนประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ดังนี้คือ

2.1. พื้นฐานทางครอบครัว (Family Background) พื้นฐานทางครอบครัวถือว่าเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญต่อการพัฒนาความคิด นับแต่การเตรียมพร้อมด้านโภชนาการที่เอื้อให้เซลล์สมองแข็งแรงสมบูรณ์

2.2. พื้นฐานความรู้ (Background of Knowledge) การเรียนรู้ที่ได้มาจากการกลั่นกรองและเก็บในรูปความรู้ด้านต่าง ๆ ที่จะส่งผลต่อวิธีคิด วิธีปฏิบัติ ความเชื่อ บุคลิกภาพทางความคิด ตลอดจนแนวทางแก้ปัญหาต่าง ๆ

2.3. ประสบการณ์ชีวิต (Experience of Life) บทเรียนต่าง ๆ ที่ผ่านมาในชีวิตเราทุกวันนี้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กหรือเป็นเรื่องใหญ่ เป็นข้อมูลที่มีผลโดยตรง

2.4. การทำงานของสมอง (Brain Functioning) สมองของแต่ละคนที่เกิดขึ้นมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ละเอียดอ่อน ที่ทำให้ทุกคนมีเอกลักษณ์ทางความรู้สึกนึกคิดและบุคลิกภาพรวมทั้งศักยภาพด้านต่าง ๆ ไม่เท่ากันตั้งแต่เริ่มเกิดจนถึงโต

2.5. วัฒนธรรม (Culture) วัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิตที่มีอิทธิพลต่อความคิด ความเชื่อ และการปฏิบัติของคนอย่างมาก จึงถือว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญด้านหนึ่ง

2.6. จริยธรรม (Morality) ผู้ที่มีจริยธรรมสูงย่อมมีกรอบในการคิด การตัด สิ้นใจ และการหาแนวทางแก้ปัญหา การประมวลความคิดแตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับผู้ที่มีขาด จริยธรรม

2.7. การรับรู้ (Perception) เป็นสภาวะที่เราตอบสนองต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดภายใต้กลไกของสมอง จิตใจที่มีผลต่อวิธีการคิดของคนเป็นอย่างมาก

2.8. สภาพแวดล้อม (Environment) เป็นตัวกระตุ้นสำคัญยิ่งต่อการเรียนรู้ ต่อวิธีการคิดของเด็ก

2.9. ศักยภาพทางการเรียนรู้ (Learning Potential) เด็กแต่ละคนมีศักยภาพการเรียนรู้ การประมวล ข้อมูลในอัตราที่ต่างกันทั้งความรวดเร็ว และลุ่มลึก ส่งผลให้แต่ละคนคิดไม่เท่ากัน คิดไม่เหมือนกัน แม้ว่าจะมีประสบการณ์เหมือนกันก็ตาม

2.10. ประสาทรับรู้ (Sensory Motor) จากประสาทรับรู้ เช่น หู พิการ ตา พิการ หรือการรับรู้ผิดปกติ ก็ทำให้วิธีคิดแตกต่างจากเด็กทั่วไป และในทางตรงกันข้ามหากมีประสาทรับรู้ที่ฉับไวกว่าเด็กคนอื่นก็สามารถรับรู้ข้อมูลได้รวดเร็วและละเอียดกว่าเด็กอื่น ๆ

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

1. ความหมายของการจัดการสิ่งปฏิกูลมูลฝอย

สุรศักดิ์ โอสถิตพร (2550 : 5) ให้ความหมาย การจัดการ หมายถึง กระบวนการหรือการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ ให้ดำเนินไปในแนวทางที่จะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดด้วยความพยายามและความร่วมมือจากบุคคล

ปิยภัทร สายนรา (2552 : 8) ให้ความหมาย วิธีการจัดการขยะมูลฝอย คือ การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการทิ้งขยะมูลฝอย การเก็บขยะชั่วคราวไว้ในภาชนะรองรับ การรวบรวมขยะมูลฝอย การขนถ่าย และการขนส่ง การแปรรูปขยะมูลฝอย โดยมีมาตรการป้องกันมิให้ขยะเกิดปัญหา มลพิษหรือ เกิดเหตุรำคาญต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม

เรืองศักดิ์ สุวีริรักษ์ (2553 : 15) ให้ความหมาย การจัดการขยะ หมายถึง หลักการในการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการควบคุม การทิ้งขยะ การเก็บขนชั่วคราวในภาชนะ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดในทางสุขภาพ อนามัย ทัศนียภาพ เศรษฐศาสตร์ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการยอมรับของสังคม

สรุป การจัดการขยะมูลฝอย หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการจัดการเกี่ยวกับขยะมูลฝอยด้วยหน่วยงานหรือบุคคลอย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล ตั้งแต่การทิ้ง การเก็บรวบรวม การเก็บขน และการกำจัด เพื่อมิให้เกิดปัญหาด้านมลพิษและสิ่งแวดล้อมจากขยะมูลฝอย

2. ความหมายของขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 4 (กระทรวงสาธารณสุข. 2556 : 182) ให้ความหมายของคำว่า มูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ดังนี้

มูลฝอย หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น และหมายถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

สิ่งปฏิกูล หมายความว่า อุจจาระหรือปัสสาวะ รวมถึงสิ่งอื่นใดซึ่งเป็นสิ่งโสโครกหรือมีกลิ่นเหม็น

ขยะมูลฝอย (Waste) หมายถึง สิ่งของเหลือทิ้งจากกระบวนการผลิตและอุปโภคซึ่งเสื่อมสภาพจนใช้การไม่ได้หรือไม่ต้องการใช้แล้ว บางชนิดเป็นของแข็งหรือกากของเสีย (Solid Waste) มีผลเสียต่อสุขภาพทางกายและจิตใจเนื่องจากความสกปรก

เป็นแหล่งเพาะเชื้อโรคทำให้เกิดมลพิษและทัศนยะอาจาด

ในงานวิจัยของ พิเศษฐ์ คงนอก (2555: 4) ได้กล่าวถึงความหมายของขยะมูลฝอยตามมาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ดังนี้ ขยะมูลฝอย หมายถึง สิ่งเหลือใช้และสิ่งปฏิกูลที่อยู่ในรูปของแข็ง ซึ่งเกิดจากการดำเนินในชีวิตประจำวันของมนุษย์และสัตว์ ในด้านการบริโภค การผลิต การขั้บถ่ายและอื่นๆ

สรุปขยะมูลฝอย หมายถึง สิ่งเหลือใช้ต่างๆหรือสิ่งของต่างๆ เช่น เศษกระดาษ เศษผ้า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถุงพลาสติก ภาชนะใส่อาหาร ภาชนะบรรจุอาหาร มูลสัตว์ หรือซากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น

3. ประเภทของขยะมูลฝอย

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษ โดยสำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย (2551 : 13) ได้จำแนกประเภทขยะมูลฝอยออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

3.1 ขยะย่อยสลาย หรือมูลฝอยย่อยสลาย คือ ขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาทำปุ๋ยหมักได้ เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เศษเนื้อสัตว์ เป็นต้น แต่ไม่รวมถึงซากหรือเศษของพืช ผัก ผลไม้ หรือสัตว์ที่เกิดจากการทดลองในห้องปฏิบัติการ เป็นต้น

3.2 ขยะรีไซเคิล หรือมูลฝอยที่ยังไม่ได้ใช้ คือ ของเสียบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้ ซึ่งสามารถกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น แก้ว กระดาษ กระจก เครื่องดื่ม เศษพลาสติก เศษโลหะ อลูมิเนียม ยางรถยนต์ กลองเครื่องดื่มแบบ UHT เป็นต้น

3.3 ขยะทั่วไป หรือ มูลฝอยทั่วไป คือขยะประเภทอื่นนอกเหนือจากขยะย่อยสลาย ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย มีลักษณะที่ย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ใหม่ เช่น หนองพลาสติกใส่ขนม ถุงพลาสติกบรรจุผงซักฟอก พลาสติกห่อลูกอม ของบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ถุงพลาสติกเบื้อนเศษอาหาร โฟมเบื้อนอาหาร พอยล์เบื้อนอาหาร ซองหรือถุงพลาสติกสำหรับบรรจุภัณฑ์เครื่องอุปโภคด้วยวิธีรีดความร้อน เป็นต้น

3.4 ขยะอันตราย หรือ มุสลอยอันตราย คือ มุสลอยที่ปนเปื้อน หรือ มีองค์ประกอบของวัตถุดังต่อไปนี้

- 1) วัตถุระเบิดได้
- 2) วัตถุไวไฟ
- 3) วัตถุออกไซด์และวัตถุเปอร์ออกไซด์
- 4) วัตถุมีพิษ
- 5) วัตถุที่ทำให้เกิดโรค
- 6) วัตถุกัมมันตรังสี
- 7) วัตถุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม
- 8) วัตถุกัดกร่อน
- 9) วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง
- 10) วัตถุอย่างอื่นที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือ

อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืชหรือทรัพย์สิน เช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์ ถ่านไฟฉาย หรือแบตเตอรี่ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ภาชนะที่ใช้บรรจุสารกำจัดแมลงหรือวัชพืช กระจกป้องกันสปรอยบรรจุสีหรือสารเคมี เป็นต้น

ต่อมา กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2548 : 19) ได้จำแนกประเภทของขยะมูลฝอยจากความก้าวหน้าทางวิชาการดังนี้

1. เศษอาหาร (Garbage) หมายถึง ขยะที่เกิดจากห้องครัว การประกอบอาหาร รวมถึงเศษใบตอง เศษผลไม้ อาหารที่เหลือทิ้ง ฯลฯ ขยะประเภทนี้มีสารอินทรีย์ซึ่งเป็นอาหารของแบคทีเรียจึงย่อยสลายได้ บุคเน่า สังกัดินเหม็น มีความชื้นเป็นปัญหาในการเก็บรวบรวมและกำจัด

2. ขยะที่ไม่เน่าเหม็น (Rubbish) หมายถึง ขยะจำพวกไม่บูคเน่าสังกัดินเหม็น มีความชื้นต่ำ อาจเผาได้ เช่น กระดาษ หรือเผาไม่ได้เช่นแก้ว หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ขยะแห้ง ก็ได้ รวมถึง พวกเศษเหล็ก กระจก ดังกระดาษ ลังไม้ ก็จัดอยู่ในประเภทนี้

3. เถ้าถ่าน (Ashes) หมายถึง เศษที่เหลือจากการเผาไหม้ของเชื้อเพลิงจำพวกไม้ ถ่านหิน ส่วนใหญ่เป็นปัญหาในประเทศหนาวเนื่องจากใช้ความร้อนจากการเผาไหม้เกิดความอบอุ่น เป็นปัญหาต่อการเก็บขน ถ้าเก็บรวบรวมไม่ดีทำให้ฟุ้งกระจาย

4. มูลฝอยจากถนน (Street Sweepings) หมายถึง เศษสิ่งของต่างๆที่ได้จากการกวาด ถนน ขยะมูลฝอยส่วนมากเป็น ฝุ่นละออง พวกเศษกระดาษ เศษสินค้า เศษดิน เศษหินและรวมถึงซากสัตว์ด้วยในบางครั้ง

5. ซากสัตว์ (Dead Animals) หมายถึง สัตว์ที่ตายตามธรรมชาติ ตามด้วยอุบัติเหตุ หรือตายด้วยโรคต่างๆ แต่ไม่รวมส่วนใดส่วนหนึ่งที่ทิ้งจากโรงฆ่าสัตว์เนื่องจากเป็นโรคหนองพยาธิ ซากเหล่านี้ไปสกัดเอาไขมันออกเอาหนังไปฟอกใช้ประโยชน์ต่อไป

6. ซากรถยนต์ (Abandoned Vehicles) หมายถึง รถยนต์หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของรถยนต์ที่ไม่ใช้แล้ว

7. มูลฝอยจากโรงงาน (Industrial Refuse) หมายถึง มูลฝอยจากโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ รวมทั้งโรงฆ่าสัตว์ ขยะประเภทนี้ขึ้นอยู่กับประเภทโรงงาน

8. เศษวัสดุก่อสร้าง (Construction Refuse) หมายถึง เศษวัสดุต่างๆที่ได้จากการก่อสร้างหรือรื้อถอน อาคารบ้านเรือน รวมถึงสิ่งที่เหลือจากการตกแต่งอาคารบ้านเรือนด้วย เช่น เศษอิฐ เศษปูน เศษกระเบื้อง เศษไม้ หรือเศษวัสดุจากส่วนของบ้านเรือน

9. ตะกอนจากน้ำโสโครก (Sewage Solids) หมายถึง ของแข็งหรือตะกอนที่ได้จากการแยกตะกอนออกจากกระบวนการปรับปรุงสภาพน้ำทิ้ง รวมถึงตะกอนที่ได้จากการขุดลอกร่องระบายน้ำสาธารณะ ต่างๆ

10. ขยะมูลฝอยอันตราย (Hazardous or Special Refuse) หมายถึง ขยะมูลฝอยที่อาจก่อให้เกิดปัญหาในการเก็บขน การกำจัด การจับต้อง เช่น ระเบิดอัดลม มีดโกน ขยะมูลฝอยจากโรงพยาบาล สารกัมมันตรังสี เป็นต้น ขยะมูลฝอยประเภทนี้ต้องระมัดระวังเป็นพิเศษในการเก็บขนและกำจัดแหล่งกำเนิด

4. แหล่งกำเนิดของขยะมูลฝอย

4.1 มูลฝอยจากบ้านพักอาศัย (Residential Waste) เป็นมูลฝอยที่เกิดจากกิจกรรมการดำรงชีพของคนที่อาศัยอยู่ในบ้านพักอาศัยหรืออาคารชุด ได้แก่ เศษอาหารจากการเตรียมอาหารหรือจากการเหลือใช้ เศษกระดาษ เศษพืชผัก ถูพลาสติก ขวดพลาสติก ใบไม้ใบหญ้าภาชนะหรืออุปกรณ์ที่ชำรุดหรือเสื่อมคุณภาพ เฟอร์นิเจอร์เก่าที่ชำรุด เศษแก้ว เป็นต้น

4.2 มูลฝอยจากธุรกิจการค้า (Commercial Waste) หมายถึง มูลฝอยที่มาจากสถานที่ประกอบกิจการค้าขายส่ง ขายปลีก หรือการบริการทางการค้าต่างๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับว่า

จะเป็นกิจการค้าประเภทใด ได้แก่ อาคารสำนักงาน ตลาด ร้านขายอาหาร ร้านขายของชำ ร้านขายผลิตภัณฑ์อาหารเกษตร โรงแรม โรงมหรสพ หรือ โกดังเก็บสินค้า ซึ่งมักจะมีภาชนะเก็บมูลฝอยเป็นของตนเอง มูลฝอยที่เกิดขึ้นอาจมีเศษอาหาร เศษ แก้ว พลาสติก เศษวัสดุ สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ หรืออาจมีของเสียอันตราย

4.3 มูลฝอยจากการเกษตร (Agriculture Wastes) แหล่งมูลฝอยที่สำคัญมักมาจากกิจกรรมการเพาะปลูกและการเลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นอาหาร มูลฝอยจากแหล่ง ดังกล่าว ประกอบด้วย มูลสัตว์ เศษหญ้า เศษพืช ภาชนะบรรจุยาปราบศัตรูพืช เป็นต้น ในอดีตของเสียจากการเกษตรเหล่านี้ส่วนใหญ่ (ยกเว้นภาชนะบรรจุยาปราบศัตรูพืช) มักถูกนำมาไถกลบลงบนพื้นที่ที่จะทำการเพาะปลูก ซึ่งถือเป็นการหมุนเวียนเอาของเสียที่เกิดขึ้นนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้เป็นอย่างดี แต่ในปัจจุบันนี้ ได้มีการเร่งผลผลิตให้ได้ปริมาณมากขึ้นตามจำนวนของประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้มีการนำเอาปุ๋ยเคมีมาใช้แทน ทำให้ปริมาณของมูลฝอยจากการเกษตรเพิ่มมากขึ้น

4.4 มูลฝอยจากการพักผ่อนหย่อนใจ (Recreational Wastes) มูลฝอยจากสถานที่พักผ่อนหย่อนใจหรือสถานที่ท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นแหล่งธรรมชาติ ได้แก่ ชายหาด ต่าง ๆ เขื่อน อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ สระว่ายน้ำ เป็นต้น หรืออาจจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นศิลปกรรม ได้แก่ โบราณสถานต่าง ๆ เช่น พิพิธภัณฑสถาน วัดวาอาราม เป็นต้น กิจกรรมในการพักผ่อนมักต้องมีการรับประทานอาหาร การรับประทานอาหารเครื่องดื่มของว่างต่าง ๆ ทำให้เกิดมูลฝอย ส่วนใหญ่มูลฝอยที่เกิดจากการพักผ่อนหย่อนใจจะเป็น เศษอาหาร เศษวัสดุบรรจุภัณฑ์ทั้งหลาย เช่น กล่อง กระดาษหรือพลาสติก ถุงกระดาษหรือพลาสติก กระจังโลหะต่าง ๆ ขวดแก้วหรือพลาสติก เป็นต้น

4.5 มูลฝอยจากโรงพยาบาล (Hospital Waste) มูลฝอยจากโรงพยาบาลมักถูกจัดไว้ในกลุ่มของมูลฝอยอันตราย เพราะอาจทำให้เกิดผลเสียต่อ สิ่งแวดล้อมได้หลายประการ เช่น อาจเป็นการแพร่กระจายเชื้อโรค จึงนับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่ น่าจะพิจารณาจัดการแยกออกต่างหากจากมูลฝอยที่มาจากแหล่งอื่น ๆ

มูลฝอยจากโรงพยาบาลองค์การอนามัยโลก ได้มีการแบ่งประเภทของมูลฝอยที่เกิดขึ้นเป็น 8 ประเภทคือ

4.5.1 มูลฝอยทั่วไป (General waste) เช่น เศษอาหาร เศษกระดาษ พลาสติก เป็นต้น

4.5.2 มูลฝอยพยาธิสภาพ (Pathological waste) เช่น เลือด น้ำเหลือง เนื้อเยื่อหรือชิ้นส่วน จากสัตว์ทดลอง

4.5.3 มูลฝอยติดเชื้อ (Infectious waste) เช่น สิ่งปลูกถ่ายที่มีเชื้อโรค เนื้อเยื่อหรือชิ้นส่วน อวัยวะที่มีเชื้อโรค เป็นต้น

4.5.4 มูลฝอยกัมมันตภาพรังสี (radiological waste) เช่น फिल्मเอกซเรย์ สารกัมมันตภาพรังสีที่ใช้ในการรักษาหรือวินิจฉัยโรค เป็นต้น

4.5.5 มูลฝอยสารเคมี (Chemical waste) เช่น สารเคมีต่าง ๆ ที่ใช้ในการรักษาโรคสารเคมี ที่ใช้ในห้องปฏิบัติการเพื่อการวินิจฉัยโรค สารเคมีที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในห้องปฏิบัติการ เป็นต้น

4.5.6 มูลฝอยมีคม (Sharp waste) เช่น เข็มฉีดยา กรรไกร มีดผ่าตัด มีดโกน เป็นต้น

4.5.7 มูลฝอยประเภทยา (Medicine waste) เช่น ยาที่เหลือคุณภาพ ยาที่เหลือจากการใช้การ รักษา ยาที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในห้องปฏิบัติการ เป็นต้น

4.5.8 มูลฝอยประเภทกระป๋องอัดความดัน (Pressurized container) เช่นกระป๋องยาที่ใช้ในการรักษากระป๋องสารเคมีที่ใช้ในการทำยาเชื้อโรค กระป๋องสารเคมีที่ใช้ในการฆ่าแมลง เป็นต้น

4.6 มูลฝอยจากโรงงานอุตสาหกรรม (Industrials Wastes) มูลฝอยจากโรงงานอุตสาหกรรมมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับกระบวนการผลิตของอุตสาหกรรมนั้นหรือประเภทของอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่ได้แก่ พลาสติก เศษอาหาร มูลฝอยแห้งต่าง ๆ เช่น เศษกระดาษ กระดาษแข็ง ขี้เถ้า ของเสียอันตราย เป็นต้น

5. สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอย

สวัสดิ์ โนนสูง (2546 : 4) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอย 3 สาเหตุดังนี้

1. ความมั่งง่ายและขาดความสำนึกถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้น เป็นสาเหตุที่พบบ่อยมากซึ่งจะเห็นได้จากการทิ้งขยะลงตามพื้นหรือแหล่งน้ำโดยไม่ทิ้งลงใน ถังรองรับที่จัดไว้ให้ และโรงงานอุตสาหกรรมบางแห่งลักลอบนำสิ่งปลูกถ่ายไปทิ้งตามที่วางเปล่า

2. การผลิตหรือใช้สิ่งของมากเกินไปจนเกินความจำเป็นเช่น การผลิตสินค้าที่มีกระดาษหรือพลาสติกหุ้มหลายชั้นและการซื้อสินค้าโดยห่อแยกหรือใส่ถุงพลาสติกหลายถุงทำให้มีขยะปริมาณมาก

3. การเก็บและทำลายหรือนำขยะไปใช้ประโยชน์ไม่มีประสิทธิภาพ จึงมีขยะตกค้างกองหมักหมมและ ส่งกลิ่นเหม็นไปทั่วบริเวณจนก่อปัญหามลพิษให้กับสิ่งแวดล้อม

6. ผลเสียที่เกิดจากขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอยก่อให้เกิดปัญหาต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อมหลายประการ คือ

1. ทำให้เกิดทัศนะอุจาด คือ แลดูสกปรก ขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นที่น่ารังเกียจแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงและผู้พบเห็น โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างชาติ

2. เป็นแหล่งเพาะและแพร่เชื้อโรค โดยเฉพาะขยะติดเชื้อจากสถานพยาบาล และขยะเปียกที่แบคทีเรียทำหน้าที่ย่อยสลาย เชื้อโรคตามขยะจะแพร่ไปกับน้ำ แมลง หนู และสุนัขที่มาตอมหรือคุ้ยเขี่ย เช่น เชื้อที่ทำให้เกิดโรคอหิวาต์ ไทฟอยด์และโรคบิด

3. ทำให้ดินเสื่อมและเกิดมลพิษ เพราะจะทำให้พื้นดินสกปรก ดินมีสภาพเป็นเกลือค่าง กรด หรือมีสารพิษที่เป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตในดิน ตลอดจนทำให้สมบัติทางกายภาพของดินเปลี่ยนแปลงไป เช่น โขเสียมทำให้เนื้อดินแตก่วน

4. ทำลายแหล่งน้ำ

4.1. ขยะที่ตกในแหล่งน้ำลำคลองและท่อระบายน้ำจะทำให้แหล่งน้ำตื้นเขิน การไหลของน้ำไม่สะดวกจึงเกิดสถานะน้ำท่วมได้ง่าย

4.2. ทำให้เกิดมลพิษทางน้ำในลักษณะต่างๆ เช่น ทำให้น้ำเน่า น้ำเป็นพิษ น้ำที่มีเชื้อโรคและน้ำที่มีคราบน้ำมันซึ่งไม่เหมาะกับการใช้อุปโภคบริโภค สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงคุณภาพเป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิต โดยเฉพาะพืชและสัตว์น้ำ

4.3 ทำให้เกิดมลพิษทางอากาศ เพราะการเผาขยะทำให้เกิดควันและก๊าซพิษ การหมักหมมและเน่าสลายของขยะจะก่อให้เกิดก๊าซพิษและกลิ่นเหม็น

5. ก่อความรำคาญและบั่นทอนสุขภาพของมนุษย์ เป็นผลจากการเกิดทัศนะอุจาด ก๊าซพิษ กลิ่นเหม็น เป็นแหล่งเพาะเชื้อโรคตลอดจนการเกิดมลพิษทางน้ำและอากาศ

6. ทำให้เกิดอัคคีภัย เนื่องจากขยะหลายชนิดติดไฟได้ง่าย โดยเฉพาะเมื่อแห้ง

7. การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ

1. ส่งเสริมให้มีการลดปริมาณขยะเพื่อลดภาระในการจัดการ ตัวอย่างได้แก่

1.1 กำหนดมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ให้มีความทนทานหรือมีอายุการใช้งานนาน

1.2 ลดการผลิตชิ้นส่วนที่ทำให้เกิดขยะโดยไม่จำเป็น เช่น ลดปริมาณกระดาษหรือพลาสติกห่อหุ้มสินค้า

1.3 ส่งเสริมให้มีการนำวัสดุใช้แล้วมาเวียนใช้มากขึ้น เช่น ขวดกระป๋องโลหะ อะลูมิเนียม กระดาษ พลาสติก เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในการเก็บทำลายและเป็นการประหยัดทรัพยากรอีกด้วย

1.4 มีมาตรการในการเรียกคืนสิ่งที่ใช้บรรจุผลิตภัณฑ์เพื่อนำมาใช้ประโยชน์

1.5 พิจารณาการเก็บภาษีมลพิษจากผู้ที่ใช้บรรจุผลิตภัณฑ์ที่ก่อให้เกิดขยะในสิ่งแวดล้อม

2. รณรงค์ให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการร่วมมือกันแก้ปัญหา ซึ่ง ได้แก่

2.1 ลดการใช้ผลิตภัณฑ์ที่สลายตัวยากและก่อปัญหาได้นาน เช่น พลาสติกและโฟม แม้ขยะสองชนิดนี้จะมិនตรายโดยตรงต่อมนุษย์น้อยแต่จะก่อปัญหาให้กับสิ่งแวดล้อมได้มาก เพราะพลาสติกต้องใช้เวลาประมาณ 40 ปีจึงจะสลายตัวไปตามธรรมชาติ ในกรณีของโฟมนั้น นอกจากสลายตัวได้ช้าแล้ว กระบวนการผลิตยังมีการใช้สารซีเอฟซี ซึ่งเป็นสารที่ทำลายชั้นโอโซนของบรรยากาศ และปัจจุบันนี้ประเทศเรายังไม่สามารถนำโฟมมาผลิตใช้ใหม่ได้อีก จึงควรใช้ใบตองหรือถุงกระดาษซึ่งสลายตัวเร็วกว่าแทนการใช้ถุงพลาสติก ใช้กระดาษแทนโฟมในการประดิษฐ์ตัวอักษร และใช้กระถางที่ทำจากดินและใบกล้วยแทนจากการทำจากโฟม

2.2 ทิ้งขยะลงในถังหรือภาชนะที่จัดเตรียมไว้อย่างเป็นทางการ

2.3 ควรมีถังขยะประจำบ้านพร้อมทั้งแยกถังตามประเภทหรือชนิดของขยะ เช่น ขยะเปียก ขยะแห้ง ขยะทั่วไป กระดาษ หรือขยะเพื่อการรีไซเคิลที่เป็นแก้ว พลาสติก และโลหะ โดยแต่ละถังควรใช้ถุงพลาสติกสำหรับรวบรวมขยะมูลฝอยโดยเฉพาะเพื่อความสะดวกในการเก็บไปทำลายหรือใช้ประโยชน์

3. เพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บขยะ หน่วยงานที่เก็บขยะควรดำเนินการดังนี้

3.1 จัดตั้งรองรับ โดยแยกตามประเภทหรือชนิดขยะ หรือปริมาณที่เพียงพอกับความต้องการของชุมชน และตั้งอยู่ในตำแหน่งที่ทิ้งได้สะดวก เช่น ถังสีเขียวหรือน้ำเงินใช้ทิ้งขยะเปียก และถังสีแดงหรือสีเหลืองใช้ทิ้งขยะแห้ง

3.2 เก็บขยะตามกำหนดเวลา

3.3 มีเจ้าหน้าที่และเครื่องมือเก็บที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพ

4. การกำจัดขยะอย่างถูกต้องและเหมาะสม วิธีกำจัดที่ใช้กันในปัจจุบันมี 4 วิธีคือ

4.1 การกองไว้ให้น้ำเปื่อยหรือแบบทิ้งปล่อย ใช้กับขยะที่เน่าเปื่อยง่ายมีปริมาณน้อย โดยกองให้ห่างไกลจากชุมชน เสียค่าใช้จ่ายน้อยแต่แลดูสกปรก เกิดกลิ่น อาจเกิดมลพิษกับดินและน้ำ

4.2 การฝังกลบ ที่ฝังจะต้องอยู่ไกลจากชุมชน หลุมมีขนาดกว้าง 2 – 4 เมตร ยาว 6 – 12 เมตร มีการกรุกันหลุมอย่างดีเพื่อมิให้ของเหลวจากกองขยะซึ่งอาจจะมีเชื้อโรคอยู่ซึมถึงน้ำใต้ดินได้ เมื่อทิ้งขยะเต็มแล้วควรกลบดินหนา 150 – 100 เซนติเมตรและต่อท่อระบายก๊าซซึ่งส่วนใหญ่ ได้แก่ ก๊าซมีเทน เพื่อป้องกันการระเบิดหรือลุกไหม้แต่ปัญหาคือในเมืองใหญ่ๆ อาจจะหาที่ฝังกลบได้ยาก

4.3 การเผา ควรใช้ระบบกำจัดแบบเตาเผาเพื่อทำลายขยะที่ไหม้ไฟได้โดยไม่ก่อให้เกิดสารพิษ ไม่ควรใช้กับพวก โฟม ถุงพลาสติก ท่อ พี.วี.ซี. วิธีนี้จะเสียค่าใช้จ่ายในการคัดแยกขยะและวัสดุเชื้อเพลิงเพิ่มขึ้น เตาเผาควรเป็นชนิดที่ไม่เกิดควัน ใช้อุณหภูมิ 800 องศาเซลเซียสหรือมากกว่า และมีอุปกรณ์ดักมลสารก่อนปล่อยสู่บรรยากาศ

4.4 การนำมาใช้ประโยชน์ เป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุดเนื่องจากจะช่วยประหยัดทรัพยากรได้มาก โดยเลือกขยะไปใช้ประโยชน์ได้ในหลายลักษณะ คือ

- การนำไปใช้อีก (Reuse) เช่น นำถุงพลาสติกและขวดที่ยังมีสภาพดีไปทำความสะอาดแล้วเก็บไว้ใช้

- การดัดแปลงหรือประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ เช่น ประดิษฐ์งานศิลปะจากกระดาษ พลาสติก แก้ว กิ่งไม้ ใบไม้ และแมลงที่ตายแล้ว

- การเวียนใช้ (Recycle) เป็นการนำขยะที่ใช้ได้อีก เช่น กระดาษ พลาสติก โลหะและแก้ว มาผลิตเป็นสิ่งของเครื่องใช้ชิ้นใหม่ ใน พ.ศ. 2537 กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมรายงานว่ามีการนำเศษกระดาษมาผลิตใช้ใหม่ในประเทศไทยประมาณ 800,000 ตัน

- การใช้เป็นวัสดุก่อสร้าง เช่น ใช้ขวดเรียงเป็นพื้นล่างแทนหินหรือกรวดก่อนเทพื้นทางเดินเท้า
- การใช้เป็นวัสดุคลุมดิน โดยใช้พวกอินทรีย์วัตถุที่ย่อยสลายหรือเก็บความชื้นได้ เช่น หญ้าแห้ง ใบไม้ เปลือกกล้วย จี้เลื่อย หรือกามมะพร้าวคลุมโคนต้นหรือแปลงปลูกพืชเพื่อรักษาความชื้นในดิน ในโอกาสต่อไปวัสดุเหล่านี้จะผุสลายเป็นอาหารพืชและยังช่วยทำให้โครงสร้างของดินดีขึ้น
- การใช้ผลิตปุ๋ย ได้แก่ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยเทศบาล
- การใช้เป็นเชื้อเพลิง คือ การใช้ขยะที่ติดไฟได้เป็นเชื้อเพลิงในกิจการต่างๆ เช่น การผลิตกระแสไฟฟ้า หรือใช้ขยะในการผลิตก๊าซ

8. แนวทางการจัดการมูลฝอยทั่วไปและขยะอันตรายจากชุมชน

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 หมวด 3 การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย

มาตรา 18 การเก็บขนหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นให้เป็นอำนาจของส่วนราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

ในการดำเนินการในวรรคหนึ่งราชการส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกันก็ได้ แต่ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยส่วนรวม รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการร่วมกันได้

ในกรณีที่เหตุอันสมควร ราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการตามวรรคหนึ่งแทนภายใต้การควบคุมของราชการส่วนท้องถิ่น หรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามมาตรา 19 ก็ได้

บทบัญญัติตามมาตรานี้ และมาตรา 19 มิให้ใช้บังคับกับการจัดการของเสียอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน แต่ให้ผู้ดำเนินการโรงงานที่มีของเสียอันตรายและผู้ดำเนินการกิจการเป็นหนังสือต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

แม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยมานาน บางครั้งอาจมีขยะอันตรายแอบแฝง และอาจปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อมได้ ดังนั้นการจัดการขยะมูลฝอยอย่างครบวงจร (ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข. 2556 : 25) ตั้งแต่กระบวนการเก็บรวบรวม การคัดแยก การนำกลับไปใช้ประโยชน์ การขนส่ง และการกำจัด ซึ่งขั้นตอน

ดังกล่าว ได้มีการออกเป็นเทศบัญญัติเทศบาลตำบลนาเชือก พ.ศ.2555 เพื่อเป็นการควบคุมการจัดการมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

9. แนวทางการจัดการมูลฝอยอย่างครบวงจร

รูปแบบการจัดการมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดสามารถลดปริมาณมูลฝอย และสามารถนำมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ทั้งการใช้ซ้ำและแปรรูปเพื่อใช้ใหม่ (Reuse and Recycle) รวมถึงการกำจัดที่ได้ผลพลอยได้เช่น ปุ๋ยหมักหรือพลังงาน โดยสรุปวิธีการดำเนินการตามแนวทางดังนี้ (สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย. 2552 : 11)

1. การลดปริมาณขยะมูลฝอย รณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลดการผลิตมูลฝอยในแต่ละวันได้แก่

1.1 ลดการทิ้งบรรจุภัณฑ์ใช้สินค้าชนิดเดิมใหม่ เช่น ผงซักฟอก น้ำยาล้างจาน น้ำยาทำความสะอาด และถ่านไฟฉายชนิดชาร์ตใหม่ เป็นต้น

1.2 เลือกใช้สินค้าที่มีคุณภาพ มีหีบห่อบรรจุภัณฑ์น้อย อายุการใช้งานยาวนาน และตัวสินค้าไม่เป็นมลพิษ

1.3 ลดการใช้วัสดุกำจัดยาก เช่น โฟมบรรจุอาหารและถุงพลาสติก

2. จัดระบบรีไซเคิล หรือรวบรวมนำไปสู่การแปรรูปเพื่อใช้ใหม่

2.1 รณรงค์ให้ประชาชนแยกของเสียนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ถุงพลาสติก กระดาษ และโลหะ นำไปใช้ซ้ำหรือนำไปขาย/รีไซเคิล เศษอาหารนำมาหมักทำปุ๋ย หรือปุ๋ยหมักเพื่อใช้ในชุมชน

2.2 จัดระบบที่เอื้อต่อการทำมูลฝอยรีไซเคิล

2.2.1 จัดภาชนะ (ถัง/ถัง) แยกประเภทมูลฝอยที่ชัดเจนเป็นมาตรฐานเพื่อรองรับขยะมูลฝอยและเป็นจุดรวบรวมขยะมูลฝอยและลดการปนเปื้อนของขยะมูลฝอยและสะดวกหากมีการนำขยะกลับมาใช้ใหม่ (ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข. 2556 : 26)

2.2.2 จัดระบบบริการเก็บโดยอาจดำเนินการได้ ดังนี้

- ราชการส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเอง โดยการจัดเก็บแบ่งเวลาเก็บ เช่น หากแยกเป็นถัง 4 ถัง มูลฝอยย่อยสลายได้ มูลฝอยรีไซเคิล มูลฝอยอันตรายและมูลฝอยทั่วไป ให้จัดเก็บมูลฝอยย่อยสลาย และมูลฝอยทั่วไปทุกวัน ส่วนมูลฝอยรีไซเคิลและมูลฝอยอันตรายอาจจัดเก็บสัปดาห์ละครั้งหรือตามความเหมาะสม

- จัดกลุ่มประชากรที่มีอาชีพรับซื้อของเก่าให้ช่วยเก็บมูลฝอยรีไซเคิลในรูปของการรับซื้อโดยการแบ่งพื้นที่ในการจัดเก็บและกำหนดเวลาให้เหมาะสม

- ประสานงานกับร้านค้าที่รับซื้อของเก่าที่มีอยู่ในพื้นที่หรือพื้นที่ใกล้เคียงในการรับซื้อมูลฝอยรีไซเคิล

- จัดระบบตามแหล่งการเกิดมูลฝอยขนาดใหญ่ เช่น ตลาด โรงเรียน สถานที่ราชการ ห้างสรรพสินค้า เป็นต้น

การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ มีหลายวิธีขึ้นอยู่กับสภาพและลักษณะสมบัติของขยะมูลฝอยนั้น ซึ่งสรุปได้ 5 แนวทางหลักคือ (กรมควบคุมมลพิษ, 2552 : 29)

1. การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (Material Recovery) เป็นการนำขยะมูลฝอยที่สามารถคัดแยก ได้กลับมาใช้ใหม่ โดยผ่านกระบวนการแปรรูปใหม่ (Recycle) หรือแปรรูป (Reuse) ก็ได้ เช่น การทำสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้

2. การแปรรูปเพื่อเปลี่ยนเป็นพลังงาน (Energy Recovery) เป็นการนำขยะมูลฝอยที่สามารถเปลี่ยนเป็นพลังงานความร้อนหรือเปลี่ยนเป็นรูปก๊าซชีวภาพมาเพื่อใช้ประโยชน์

3. การนำขยะมูลฝอยจำพวกเศษอาหารที่เหลือจากการรับประทานหรือการประกอบอาหาร ไปเลี้ยงสัตว์ การทำสบู่จากน้ำมันพืชที่ใช้แล้ว การทำน้ำยาล้างจานจากเปลือกผลไม้รสเปรี้ยว

4. การนำขยะมูลฝอยไปปรับสภาพให้มีประโยชน์ต่อการบำรุงรักษาดิน เช่น การนำขยะมูลฝอยสดหรือเศษอาหารมาหมักทำปุ๋ย

5. การนำขยะมูลฝอยปรับปรุงพื้นที่โดยนำขยะมูลฝอยมากำจัด โดยวิธีฝังกลบอย่างถูกหลักวิชาการ (Sanitary landfill) จะได้พื้นที่สำหรับใช้ปลูกพืช สร้างสวนสาธารณะ สนามกีฬา เป็นต้น

3. จัดกลุ่มอาสาสมัครหรือชมรมหรือนักเรียนให้มีกิจกรรม/ โครงการนำมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ เช่น

- 1) โครงการมูลฝอยรีไซเคิลแลกสิ่งของ
- 2) โครงการทำปุ๋ยน้ำ ปุ๋ยอีเอ็ม มูลฝอยหอม ปุ๋ยหมัก
- 3) โครงการตลาดนัดมูลฝอยรีไซเคิล
- 4) โครงการธนาคารวัสดุเหลือใช้
- 5) โครงการร้านค้ารีไซเคิล

4. จัดตั้งศูนย์รีไซเคิล

หากพื้นที่ที่มีมูลฝอยเกิดขึ้นในแต่ละวันเป็นปริมาณมากๆอาจจะมี การตั้งศูนย์คัด แยกมูลฝอย ซึ่งสามารถรองรับจากชุมชนใกล้เคียงหรือรับซื้อจากประชาชนโดยตรง ซึ่งอาจ ให้เอกชนลงทุนหรืออาจให้สัมปทานเอกชนก็ได้

3. การขนส่ง

1. ระยะทางไม่ไกลให้รถขนส่งมูลฝอยไปยังสถานที่กำจัดโดยตรง

2. ระยะทางไกลและมีปริมาณมูลฝอยมากอาจจะต้องสร้างสถานีขนถ่ายเพื่อ ถ่ายเทจากรถเก็บขนมูลฝอยลงสู่รถบรรทุกขนาดใหญ่

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษ (2552 : 29) ซึ่ง สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย ส่วนขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ได้กล่าวถึง เส้นทางรถเก็บขยะมูลฝอยดังนี้

การระบุเส้นทางรถเก็บรวบรวมขยะช่วยให้การใช้เครื่องมือและบุคลากรใน การเก็บรวบรวมขยะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวางเส้นทางรถเก็บรวบรวมขยะไม่มี รูปแบบที่ตายตัวสำหรับใช้ได้ทุกเส้นทางจึงต้องมีการวางแผนของแต่ละพื้นที่ โดยมี ข้อเสนอแนะได้แก่

1) ระบุนโยบายหรือกฎข้อบังคับที่มีอยู่ที่เกี่ยวข้องกับจุดเก็บและความถี่ ในการเก็บรวบรวมขยะ

2) เหาะบบที่มีอยู่มาใช้ร่วมกัน เช่นจำนวนพนักงานและประเภทของ รถขนขยะ

3) ในพื้นที่ที่เป็นเนินเขา ควรเริ่มเส้นทางเก็บรวบรวมขยะจากบริเวณที่ สูงสุดลงมา

4) ควรวางเส้นทางให้ถึงขยะที่สุดท้ายอยู่ในเส้นทางที่ใกล้สถานที่กำจัด ขยะมากที่สุด

5) ให้เก็บขยะที่เกิดจากบริเวณที่มีการจราจรหนาแน่นในตอนเช้าที่สุด เท่าที่จะทำได้

6) จะต้องเก็บขยะจากบริเวณที่มีขยะปริมาณมาก ในช่วงต้นของแต่ละวัน

7) ในบริเวณที่มีขยะปริมาณน้อย ควรกระจายจุดเก็บให้มีความถี่ของการ เก็บเท่ากันต่อการเก็บในแต่ละครั้ง หรือแต่ละวัน

4. ระบบกำจัด

เนื่องจากมูลฝอยใช้ประโยชน์ใหม่ได้จึงควรจัดการเพื่อจำกัดหรือทำลายให้น้อยที่สุด ควรเลือกระบบกำจัดแบบผสมผสาน เนื่องจากปัญหาจากกลิ่นพื้นที่จึงควรพิจารณาปรับปรุงพื้นที่กำจัดมูลฝอยที่มีอยู่เดิม และพัฒนาให้เป็นศูนย์กำจัดมูลฝอย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) จัดระบบคัดแยกมูลฝอยโดยวิธีคัดแยกเอาวัสดุที่สามารถหมุนเวียนใช้ประโยชน์ได้ออกมา สามารถลดจำนวนเที่ยวของการขนส่ง ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีฝังกลบและช่วยยืดอายุการใช้งานของบ่อฝังกลบได้อีกทางหนึ่งด้วย

2) ระบบกำจัดผสมผสานหลายๆระบบในพื้นที่เดียวกัน ได้แก่ หมักทำปุ๋ย ฝังกลบ และวิธีอื่นๆ

- ระบบหมักทำปุ๋ย เป็นการย่อยสลายอินทรีย์สารโดยขบวนการทางชีววิทยาของจุลินทรีย์เป็นตัวการย่อยสลายให้แปรสภาพเป็นแร่ธาตุที่มีลักษณะค่อนข้างคงรูป มีสีน้ำตาลเข้ม และสามารถใช้ในการปรับปรุงคุณภาพของดิน ขบวนการหมักทำปุ๋ยสามารถแบ่งเป็น 2 ขบวนการ คือ ขบวนการหมักแบบใช้ออกซิเจน (Aerobic Decomposition) ซึ่งเป็นการสร้างสภาวะที่จุลินทรีย์ชนิดที่ดำรงชีพโดยใช้ออกซิเจนย่อยสลายอาหารแล้วเกิดการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว และกลายเป็นแร่ธาตุเป็นขบวนการที่ไม่เกิดก๊าซกลิ่นเหม็น ส่วนอีกขบวนการเป็นขบวนการหมักแบบไม่ใช้ออกซิเจน (Anaerobic Decomposition) เป็นการสร้างสภาวะให้เกิดจุลินทรีย์ชนิดที่ดำรงชีพโดยใช้ออกซิเจนเป็นตัวช่วยย่อยสลายอาหาร และแปรสภาพกลายเป็นแร่ธาตุขบวนการนี้มักเกิดก๊าซที่มีกลิ่นเหม็น เช่น ก๊าซไข่เน่า (Hydrogen Sulfide: H_2S) แต่ขบวนการนี้จะมีผลดีที่เกิดก๊าซมีเทน (Methane gas) ซึ่งเป็นก๊าซที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์เป็นเชื้อเพลิง

- ระบบฝังกลบอย่างถูกสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) เป็นการกำจัดขยะมูลฝอยโดยการนำไปฝังกลบในพื้นที่ที่ได้จัดเตรียมไว้ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ได้รับการคัดเลือกตามหลักวิชาการทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วิศวกรรม สถาปัตยกรรม และการยินยอมจากประชาชน จากนั้นจึงทำการออกแบบและก่อสร้าง โดยมีการวางมาตรการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น เช่น การปนเปื้อนของน้ำเสียจากกองขยะมูลฝอยที่เรียกว่า น้ำชะขยะมูลฝอย (Leachate) ซึ่งถือว่าเป็นน้ำเสียที่มีค่าความสกปรกสูงไหลซึมลงสู่ชั้นน้ำใต้ดิน ทำให้คุณภาพน้ำใต้ดินเสื่อมสภาพลงจนส่งผลกระทบต่อประชาชนที่ใช้น้ำเพื่อการอุปโภค และบริโภค นอกจากนี้ยังต้องมีมาตรการป้องกันน้ำท่วม กลิ่นเหม็น และผลกระทบ

ต่อสภาพภูมิทัศน์ รูปแบบการฝั่งกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล อาจใช้วิธีขุดให้ลึกลงไปในพื้นที่ดินหรือการถมให้สูงขึ้นจากระดับพื้นดิน หรืออาจจะใช้ผสมสองวิธี ซึ่งจะขึ้นอยู่กับสภาพภูมิประเทศ

- ระบบการเผาในเตาเผา เป็นการทำลายขยะมูลฝอยด้วยวิธีการเผาทำลายในเตาเผาที่ได้รับการออกแบบก่อสร้างที่ถูกต้องและเหมาะสม จะต้องมีระบบควบคุมมลพิษทางอากาศและดักมิให้อากาศที่ผ่านปล่องออกสู่บรรยากาศมีค่าเกินกว่าค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศจากเตาเผาที่กำหนด

9.1 แนวทางการจัดการมูลฝอย โดยสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

9.1.1. การเก็บรวบรวมขยะ ณ จุดกำเนิด (Collection at Origin) หมายถึง การเก็บรวบรวมขยะของครัวเรือนที่พักอาศัยหรือสถานที่ทำการต่างๆ ซึ่งเป็นจุดกำเนิดของขยะที่เกิดขึ้นในครั้งแรก โดยปกติก็จะต้องมีการรวบรวมขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมดมารวมใส่ลงในถังขยะหรือภาชนะที่ใช้รวบรวมขยะโดยเฉพาะ เพื่อให้ขยะชนิดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นอยู่ในสภาพที่พร้อมจะนำไปกำจัดได้โดยสะดวกพวกขยะสด เช่น เศษอาหาร ควรจะรินน้ำออกให้แห้งก่อนแล้วจึงเทรวมลงในถังขยะ ก็จะช่วยป้องกันกลิ่นเหม็นและยืดอายุการใช้งานของถังขยะได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย ระบบถังใบเดียว (One-can System) หมายถึง การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทุกชนิดไว้ในถังเดียวกัน ดังนั้นขยะที่ได้ก็จะเป็นขยะรวมหรือผสมกันทุกชนิดซึ่งก็จะมีทั้งขยะเปียก ขยะ

9.1.2. การเก็บรวบรวมขยะในชุมชน (Community Collection) หมายถึง บริการการเก็บรวบรวมขยะจากที่ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนเพื่อนำไปกำจัด เช่น ในการรณรงค์ทำความสะอาดในช่วงเทศกาล งานพิธีทางศาสนา การประกวดชุมชน งานบุญที่เจ้าของบ้านประสานให้เก็บขนเป็นกรณีพิเศษ

9.1.3 จุดรวบรวมขยะมูลฝอยขนาดย่อม เพื่อสะดวกในการเก็บรวบรวมและประหยัด จึงต้องมีการตั้งจุดรวบรวมขยะมูลฝอยขึ้น โดยจุดรวบรวมขยะมูลฝอยจะกำหนดไว้ตามสถานที่ต่าง ๆ ได้แก่ หมู่บ้าน โรงเรียน ตลาดสดอาหาร โรงภาพยนตร์ โดยมีภาชนะรองรับตั้งไว้เป็นจุด ๆ เช่น หมู่บ้านจัดสรร กำหนดให้จุดรวบรวม 1 จุด ต่อจำนวนครัวเรือน 50 - 80 หลังคาเรือน จุดแรกจะตั้งที่ปากประตูทางเข้าหมู่บ้าน สำหรับอพาร์ทเมนต์จะตั้งที่ลานจอดรถ บ้านที่อยู่ในซอยจุดแรกจะตั้งหน้าปากซอย แต่ละครัวเรือนจะรวบรวม

ขยะมูลฝอยที่คัดแยกได้ โดยดูพลาสติกตามประเภทของสีต่าง ๆ มาทิ้งที่จุดรวบรวมขยะมูลฝอย

9.1.4. การเก็บขนมูลฝอย (Solid Waste Collection) การเก็บขนขยะนับวันจะยุ่งยากและซับซ้อนมากขึ้นเนื่องจากการเพิ่มจำนวนประชากรและสิ่งโยงไปถึงการสร้างแหล่งที่อยู่อาศัย การขยายตัวของเมือง การเพิ่มขึ้นของอาคารสถานที่ กิจกรรมของมนุษย์ก่อให้เกิดขยะของเสีย การเพิ่มขึ้นของขยะนอกจากจะมีปัญหาด้านปริมาณที่เพิ่มมากขึ้นต่อการเก็บการเก็บขน ปัญหาด้านค่าใช้จ่ายในการใช้แรงงานและเชื้อเพลิงในการเก็บขนค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะได้แก่ การเก็บขนขยะ การขนส่ง และการกำจัด นั้นการเก็บขนขยะเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้ค่าใช้จ่ายมากที่สุด

9.2. แนวทางการจัดการขยะอันตรายจากชุมชน

9.2.1 ความหมายของขยะอันตราย

กรมควบคุมมลพิษ (2552 : 16) โดย กรมควบคุมมลพิษ ได้ให้ความหมายของคำว่า ของเสียอันตราย หมายถึง ของเสียใดๆ ที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนวัตถุอันตรายชนิดต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์ และวัตถุเปอร์ออกไซด์ วัตถุมีพิษวัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุกัมมันตรังสี วัตถุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อนที่ทำให้เกิดระคายเคือง วัตถุอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อมของเสียอันตราย เช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์มีสารปรอท บัลลาสต์มีสารฟิซีบี น้ำยาทำความสะอาดมีฤทธิ์เป็นกรด-ด่าง และแอมโมเนีย กระป๋องสารฆ่าแมลงมีสารเคมีตกค้าง น้ำมันเครื่อง แบตเตอรี่มีสารไฮโดรคาร์บอนและโลหะหนัก สี ทินเนอร์ มีสารทำลายล้าง ถ่านไฟฉายมีเมงกานีส ปรอทและโลหะหนักหากของเสียเหล่านี้ไม่ได้รับการกำจัดอย่างถูกวิธี อาจจะทำให้เกิดปัญหาต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและคุณภาพสิ่งแวดล้อม

9.2.2 วิธีการจัดการของเสียอันตรายในบ้านเรือน

กรมควบคุมมลพิษ (2552 : 25) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีวิธีการจัดการของเสียอันตรายในบ้านดังนี้

- 1) ซื่อ/ใช้ทำที่จำเป็น
- 2) ซื่อ/ใช้สินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สินค้าหลากหลาย เช่น

ถ่าน ไฟฉายสูตรไม่ผสมสารปรอท ตู้เย็นฉลากเขียว สีอิมัลชันสูตรลดสารพิษ

- 3) ซื่อ/ใช้ สารสกัดจากธรรมชาติหรือสมุนไพร แทนการใช้สารเคมีที่สังเคราะห์ขึ้น
- 4) ซื่อ/ใช้ สินค้าที่ใช้ซ้ำใหม่ได้เช่น ถ่าน ไฟฉายที่ชาร์จใหม่ได้ ใช้น้ำยาทำความสะอาดชนิดเติม เพื่อลดปริมาณภาชนะบรรจุ
- 5) ไม่ทิ้งของเสียอันตรายปนกับขยะมูลฝอยทั่วไป
- 6) ไม่ทิ้งลงพื้น ท่อระบายน้ำหรือแหล่งน้ำ
- 7) แยกเก็บไว้ในภาชนะที่ไม่รั่วซึม รอหน่วยงานท้องถิ่น มาเก็บไปกำจัด
- 8) นำไปทิ้งในภาชนะที่หน่วยงานท้องถิ่นจัดหาให้หรือนำไปให้เจ้าหน้าที่ที่มากับ ในวันที่กำหนด
- 9) นำไปส่งคืนร้านตัวแทน จำหน่าย เพื่อรับส่วนลด และแลกซื้อผลิตภัณฑ์ใหม่

9.3 แนวทางในการจัดการของเสียอันตรายอย่างถูกวิธี

กรมควบคุมมลพิษ (2552 : 27) โดยกรมควบคุมมลพิษ เสนอแนวทางการจัดการของเสียอันตรายอย่างถูกวิธี ดังนี้

9.3.1 ท้องถิ่น/เทศบาล

1. รณรงค์ให้ผู้ประกอบการและประชาชนคัดแยกของเสียอันตราย ไม่ทิ้งรวมไปกับขยะมูลฝอยทั่วไป
2. จัดหาภาชนะรองรับของเสียอันตรายที่มีฝาปิด ไม่รั่วซึมและเหมาะสมกับประเภทของของเสียอันตราย
3. จัดหารถเก็บขนชนิดพิเศษเพื่อเก็บขนของเสียอันตราย
4. กำหนดวันรถรงค์ เพื่อเก็บรวบรวมของเสียอันตราย เช่น วันหยุดนักขัตฤกษ์ วันสิ้นปี วันสิ่งแวดล้อม เป็นต้น
5. จัดทำระบบกำกับกิจการขนส่ง (Manifest System) โดยควบคุมตั้งแต่แหล่งกำเนิดการเก็บรวบรวม การเคลื่อนย้ายจนถึงสถานที่กำจัด
6. จัดสร้างสถานีขนถ่ายของเสียอันตรายประจำจังหวัด เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมและคัดแยกของเสียอันตราย ส่วนที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่จะถูกนำไปกำจัดยังศูนย์กำจัดประจำภาคต่อไป

7. จัดสร้างศูนย์กำจัดของเสียอันตรายประจำภาค โดยเริ่มตั้งแต่การคัดเลือกสถานที่ การจัดซื้อที่ดินการออกแบบระบบ การก่อสร้าง ควบคุมการดำเนินงาน
8. ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่รับผิดชอบและส่งเสริมให้ความรู้กับประชาชน
9. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการของเสียอันตรายอย่างถูกวิธี

9.3.2 ผู้ประกอบการ

1. ไม่ทิ้งของเสียอันตรายประเภทน้ำมันเครื่อง ทินเนอร์ น้ำมันสน น้ำยาฟอกขาว น้ำยาทำความสะอาด น้ำยาล้างรูป หมึกพิมพ์ ของเสียติดเชื้อ สารเคมีจากห้องปฏิบัติการ หลอดฟลูออเรสเซนต์ ถ่านไฟฉาย ฯลฯ รวมไปถึงขยะมูลฝอยทั่วไป
2. ไม่ทิ้งลงพื้น ไม่ฝังดิน ไม่ทิ้งลงท่อระบายน้ำหรือแหล่งน้ำ
3. แยกเก็บของเสียอันตรายไว้ในภาชนะเดิมที่รื้อซ่อม เพื่อรอหน่วยงานท้องถิ่นมาเก็บไปกำจัด
4. นำไปทิ้งในภาชนะที่ท้องถิ่นจัดทำให้หรือนำไปทิ้งในสถานที่ที่กำหนด
5. นำซากของเสียอันตรายไปคืนร้านตัวแทนจำหน่าย เช่น ซากแบตเตอรี่ ซากถ่านไฟฉาย ภาชนะบรรจุยาฆ่าแมลง

บริบทเทศบาลตำบลนาเชือก

1. ข้อมูลทั่วไปเทศบาลตำบลนาเชือก

1.1 ลักษณะที่ตั้ง

เทศบาลตำบลนาเชือก ตั้งอยู่ที่อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ทางทิศใต้ของจังหวัดมหาสารคาม อยู่บริเวณตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย อยู่ห่างจังหวัดมหาสารคาม 57 กิโลเมตร เดิมมีฐานะเป็นสุขาภิบาล จัดตั้ง พ.ศ. 2512 ต่อมาได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลนาเชือก เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 โดยพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาล พ.ศ. 2542 ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 9ก วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2542 มีพื้นที่ 7.1 ตารางกิโลเมตร หรือ 4,437 ไร่

ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม พาณิชยกรรม และรับราชการ มีปูชนียสถานเป็นที่เคารพสักการบูชา คือ ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง หลวงปู่หนองคูครึ่ง คอนปู่ตา หลวงปู่หนองคูตม วิถีชีวิตของชุมชนเทศบาลตำบลนาเชือก มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย สืบทอด ประเพณี วัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นสืบต่อกันมา

1.1.1 วิสัยทัศน์การพัฒนา

“ ส่งเสริมการศึกษา พัฒนาองค์กรให้มีชีวิต ยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง อย่างยั่งยืน”

1.1.2 พันธกิจ

1. พัฒนาและเน้นประสิทธิภาพการบริหารจัดการ
2. สร้าง ปรับปรุง และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
3. ส่งเสริม พัฒนา การศึกษาและพัฒนาคุณภาพชีวิต
4. ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและ

ทรัพยากร

1.1.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม การกีฬานันทนาการและกิจกรรมเด็กเยาวชน

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเมือง การบริหารจัดการองค์กร
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการส่งเสริม พัฒนาคุณภาพชีวิต
5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม

และการท่องเที่ยว

6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการจัดระเบียบชุมชนและสังคม
7. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม

1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะโดยทั่วไปเทศบาลตำบลนาเชือก เป็นที่ราบสูง ไม่มีภูเขา ไม่มีแม่น้ำ ประชากร และจำนวนหลังคาเรือน มีการจัดตั้งชุมชน มี 5 ชุมชน ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนหลังคาเรือนและประชากรแยกตามชุมชนเขตเทศบาลตำบลนาเชือก

ที่	ชุมชน	หมู่ที่	จำนวนหลังคาเรือน(หลัง)	ประชากร(คน)		รวม(คน)
				ชาย	หญิง	
1	นาเชือก	1	142	310	313	623
2	กุตรัง	2	422	566	570	1,136
3	จิงแคง	10	122	210	216	426
4	สันติสุข	12	335	440	441	881
5	กุตรังพัฒนา	15	296	367	368	735
	รวม		1,337	1,893	1,908	3,788

ข้อมูล ที่มา :งานทะเบียนราษฎร เทศบาลตำบลนาเชือก , 2556 : 5

1.3 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

1.3.1 สภาพเศรษฐกิจ

โดยทั่วไปของประชากรในเขตเทศบาลตำบลนาเชือก ส่วนใหญ่มีอาชีพพาณิชย์กรรม เกษตรกรรม และรับราชการ มีลักษณะเป็นชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท เป็นแหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรและจำหน่ายสินค้าอุปโภค - บริโภค ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ มีสถานประกอบการด้านพาณิชย์กรรม คือ

1. สถานีบริการน้ำมัน	จำนวน	4	แห่ง
2. ตลาดสดเทศบาลมี	จำนวน	1	แห่ง
3. ร้านค้าทั่วไปมี	จำนวน	220	แห่ง

4. ผู้ประกอบการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ จำนวน 7 แห่ง
- เนื้อวัว จำนวน 11 แห่ง
 - เนื้อหมู จำนวน 5 แห่ง
5. สถานประกอบการด้านบริการประกอบด้วย ธนาคาร 3 แห่ง สหกรณ์

1 แห่ง

- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.)
- สาขานาเชือก จำนวน 1 แห่ง
- ธนาคารกรุงไทย สาขานาเชือก จำนวน 1 แห่ง
- ธนาคารออมสิน สาขานาเชือก จำนวน 1 แห่ง
- สหกรณ์การเกษตร จำนวน 1 แห่ง
- ตู้ ATM จำนวน 3 แห่ง

1.3.2 สถาปทางสังคม

1. การศึกษา

- โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 4 แห่ง
- โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 1 แห่ง
- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน จำนวน 5 แห่ง
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 4 แห่ง
- โรงเรียนอาชีวศึกษา จำนวน 1 แห่ง
- โรงเรียน/สถาบันชั้นสูง จำนวน - แห่ง
- ศูนย์การศึกษานอกกระบบฯ จำนวน 1 แห่ง
- ห้องสมุดประชาชน จำนวน 1 แห่ง

2. สถาบันและองค์กรทางศาสนา

เทศบาลตำบลนาเชือก ประชาชนร้อยละ 99.99 นับถือศาสนาพุทธ มี

วัดจำนวน 4 แห่ง คือ

- วัดทักษิณาราม บ้านนาเชือก พระภิกษุ 3 รูป สามเณร - รูป
- วัดนาเชือก (วัดป่านาเชือก) พระภิกษุ 5 รูป สามเณร 14 รูป
- วัดกุฎรังสุทธาราม พระภิกษุ 5 รูป สามเณร 8 รูป

- วัดชิงแคง พระภิกษุ 1 รูป สามเณร - รูป

3. การสาธารณสุข

- โรงพยาบาลของรัฐ	จำนวน 1	แห่ง
- สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ	จำนวน 1	แห่ง
- สถานีอนามัยประจำตำบล	จำนวน -	แห่ง
- ศูนย์สาธารณสุขมูลฐาน	จำนวน 5	แห่ง
- อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน	จำนวน 103	คน

4. การคมนาคมขนส่ง

4.1. การคมนาคม

1. ถนนในความรับผิดชอบของกรมทางหลวง จำนวน 1 สาย
สภาพถนนลาดยาง ความยาว 2.5 กิโลเมตร

2. ถนนในความรับผิดชอบกรมทางหลวงชนบท (รพช.เดิม)
จำนวน 1 สาย สภาพลาดยางระยะทาง 2.5 กิโลเมตร และสภาพถนนคอนกรีต จำนวน 1
สาย ยาว 0.5 กิโลเมตร

3. ถนนในความรับผิดชอบของเทศบาล มีทั้งหมด 5 ชุมชน
รวมทั้งสิ้น 95 สายโดยเป็น ถนนแอสฟัลท์ติก , ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก, ถนนลูกรัง และ
ถนนดิน

4.2 การขนส่ง

1. รถโดยสารประจำทาง สายมหาสารคาม – นาเชือก – พัทธภูมิ
พิธีวันละ 14 เที่ยว

2. รถโดยสารประจำทาง สายกรุงเทพฯ – นาเชือก – ร้อยเอ็ด วัน
ละ 4 เที่ยว

5. แหล่งน้ำ

เทศบาลตำบลนาเชือก มีแหล่งน้ำสาธารณสุข จำนวน 4 แห่ง
คือ หนองกุ้ง, ลำห้วยใหญ่, ลำห้วยทราย และลำห้วยค้อ

6. สวนสาธารณะ

1. สวนสาธารณะโสภี จำนวน 3 ไร่
2. สวนสุขภาพนาเชือก พื้นที่ 4 ไร่
3. สนามเด็กเล่น พื้นที่ 2 งาน

7.ป่าชุมชน

1. ป่าโคกสาธารณะกุตริง 253 ไร่
2. คอนปู่ตนาเชือก 250 ไร่
3. โลกสาธารณะบ้านจิงแคง 19 ไร่

8.การสาธารณูปโภค/สาธารณูปการ

1. ไฟฟ้า ประชาชนมีไฟฟ้าใช้ครบทุกหลังคาเรือน และมีไฟฟ้าสาธารณะตามถนน 24 สาย

2. ประปา ประปาอยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาล 1 แห่ง สามารถผลิตน้ำประปาได้ประมาณ 400ลูกบาศก์เมตรต่อวัน ขณะที่มีความต้องการใช้ประมาณ 350 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน และมีระบบประปาหมู่บ้าน 3 แห่ง

เทศบัญญัติเทศบาลตำบลนาเชือก เรื่องการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล พ.ศ.

2555

การกำจัดขยะมูลฝอย ตามบทบาทหน้าที่เป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2549 (2496 : 16) ส่วนที่ 3 หน้าที่ของเทศบาล บทที่ 1 เทศบาลตำบลได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ดังนี้ มาตรา 49 (ยกเลิก) (ความในมาตรา 49 แห่ง พรบ. เทศบาล พ.ศ.2496 ถูกยกเลิก โดยมาตรา 13 แห่ง พ.ร.บ.เทศบาล (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2543) มาตรา 50 ภายได้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

- (1) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- (2) ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
- (3) รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

- (4) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- (5) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
- (6) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
- (7) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- (8) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (9) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

และบทบาทอีกส่วนหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ส่วนที่ 4 เทศบัญญัติ

มาตรา 60 เทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายในกรณี ดังต่อไปนี้

(1) เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามหน้าที่ของเทศบาลที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(2) เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้เทศบาลตราเทศบัญญัติ หรือให้มีอำนาจตราเทศบัญญัติในเทศบัญญัตินั้น จะกำหนดโทษปรับผู้ละเมิดเทศบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ แต่ห้ามมิให้กำหนดเกินกว่าหนึ่งพันบาท

มาตรา 66 เทศบาลอาจมีรายได้ดังต่อไปนี้ ส่วนที่ 5 การคลังและทรัพย์สินของเทศบาล

(2) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาตและค่าปรับตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้

ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 (กระทรวงสาธารณสุข , 2550 : 116) หมวดที่ 3 การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย โดยมีมาตรา ดังต่อไปนี้

มาตรา 18 การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร ราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการตามวรรคหนึ่งแทนภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่นหรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามมาตรา 19 ก็ได้

มาตรา 19 ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอยโดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

มาตรา 20 เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บ
ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของ
ท้องถิ่นดังต่อไปนี้

- (1) ห้ามการถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นในที่หรือทางสาธารณะซึ่งสิ่งปฏิกูล
หรือมูลฝอยนอกจากในที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดไว้ให้
- (2) กำหนดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามที่หรือทางสาธารณะและ
สถานที่เอกชน
- (3) กำหนดวิธีการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยหรือให้เจ้าของหรือ
ผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ปฏิบัติให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามสภาพหรือลักษณะ
การใช้อาคารหรือสถานที่นั้น ๆ

(4) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่นในการ
เก็บและขนสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยไม่เกินอัตราตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(5) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูล
หรือมูลฝอยเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา 19 ปฏิบัติ ตลอดจนกำหนดอัตราค่าบริการชั้น
สูงตามลักษณะการให้บริการที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา 19 จะพึงเรียกเก็บได้

(6) กำหนดการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะและในการจัดการ
ขยะ

ตามบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะเป็นเทศบาลส่วนหนึ่ง
คือการข้อกำหนดของท้องถิ่น ตามมาตรา 60 ออกเทศบัญญัติเพื่อเป็นกฎหมายบังคับใช้ใน
เทศบาล ซึ่ง เทศบาลตำบลนาเชือกได้ตราเทศบัญญัติเรื่องการจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย
พ.ศ.2555 พร้อมกำหนดค่าธรรมเนียมในการบริการเก็บขนขยะมูลฝอย ดังรายละเอียดดังนี้

ข้อ 1 เทศบัญญัตินี้ เรียกว่า “เทศบัญญัติเทศบาลตำบลนาเชือก เรื่อง การจัดสิ่ง
ปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2555”

ข้อ 2 เทศบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในเขตเทศบาลตำบลนาเชือก เมื่อได้ประกาศไว้โดย
เปิดเผย ณ สำนักงานเทศบาลตำบลนาเชือกแล้ว 7 วัน

ข้อ 3 ให้ยกเลิก เทศบัญญัติเทศบาลตำบลนาเชือก เรื่องการจัดสิ่งปฏิกูลและมูล
ฝอย พ.ศ.2543 ให้ใช้เทศบัญญัติเทศบาลตำบลนาเชือก พ.ศ. 2555 นี้แทน

ข้อ 4 ในเทศบัญญัตินี้

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกเทศมนตรีตำบลนาเชือก

“เจ้าพนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากพนักงานท้องถิ่น ให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และเทศบัญญัติ

“สิ่งปฏิกูล” หมายความว่า อุจจาระหรือปัสสาวะ และหมายความรวมถึงสิ่งอื่นใดซึ่งเป็นสิ่งโสโครกหรือมีกลิ่นเหม็น”

“มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เศษมูลสัตว์ หรือซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่นและหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

“ที่หรือทางสาธารณะ” หมายความว่า สถานที่หรือทางซึ่งมิใช่เป็นของเอกชน และประชาชนสามารถใช้ประโยชน์หรือใช้สัญจรได้ เช่น ถนน ตรอก ซอย แม่น้ำ คู คลอง หนอง บึง เป็นต้น

“อาคาร” หมายความว่า ดึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงานหรือสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือใช้สอยได้

ข้อ 5 ห้ามมิให้ผู้ใดถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีสิ่งปฏิกูล มูลฝอย ในที่หรือทางสาธารณะ เว้นแต่ในที่ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือพนักงานท้องถิ่น อนุญาตให้จัดตั้ง หรือจัดตั้งไว้ให้โดยเฉพาะ

ข้อ 6 ผู้ครอบครองอาคาร สถานที่ หรือเคหสถาน ต้องจัดให้มีที่รองรับมูลฝอย และใช้เป็นี่รองรับมูลฝอยในอาคาร สถานที่ หรือเคหสถานของตน

ข้อ 7 ที่รองรับมูลฝอยต้องไม่รั่วซึม มีฝาปิดมิดชิดสำหรับกั้นสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรคตามแบบซึ่งเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานสาธารณสุข เจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นชอบ

ข้อ 8 ห้ามมิให้ผู้ใดถ่าย เท ทิ้ง สิ่งปฏิกูล ลงในที่รองรับมูลฝอย

ข้อ 9 ห้ามมิให้ผู้ใดนำสิ่งปฏิกูลไปในทางสาธารณะหรือที่สาธารณะอื่นใด เว้นแต่จะได้นำภาชนะหรือที่เก็บมิดชิดไม่ให้มีสิ่งปฏิกูลหรือกลิ่นเหม็นร่วออกมาข้างนอกได้

ข้อ 10 ผู้ครอบครองอาคาร สถานที่ หรือเคหสถาน ต้องรักษาอาคาร สถานที่หรือเคหสถานของตนไม่ให้มีสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย หรือทิ้งไว้ซึ่งสิ่งปฏิกูลในประการที่ขัดต่อสุขลักษณะ

ข้อ 11 ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นว่า สถานที่หรือบริเวณใดควรทำการเก็บขนสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยไปทำการกำจัดให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะยิ่งขึ้น โดยเรียกค่าธรรมเนียมเก็บขน เมื่อได้มีหนังสือแจ้งแก่ผู้ครอบครองอาคาร สถานที่ หรือเคหสถาน ให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 15 วัน หรือเมื่อได้ปิดประกาศกำหนดบริเวณเก็บขนสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ณ ที่เปิดเผยในบริเวณที่กำหนดไม่น้อยกว่าสามแห่งเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน นับแต่วันที่ปิดประกาศแล้ว ผู้ครอบครองอาคาร สถานที่ หรือเคหสถานจะต้องให้เจ้าหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือบุคคลซึ่งได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่ฝ่ายเดียวเท่านั้นเป็นผู้ทำการเก็บขนสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอยจากอาคาร สถานที่ หรือเคหสถานซึ่งตนครอบครอง โดยเสียค่าธรรมเนียมที่กำหนดไว้ท้ายเทศบัญญัตินี้

ข้อ 12 ห้ามมิให้ผู้ใดทำการรับจ้างเก็บขนมูลฝอยจากอาคาร สถานที่ หรือเคหสถาน ซึ่งอยู่ในเขตเก็บขนมูลฝอยที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ประกาศแล้วตามความในข้อ 11 เว้นแต่ได้รับอนุญาตให้จัดทำและอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ข้อ 13 ผู้ครอบครองอาคาร สถานที่ หรือเคหสถาน ซึ่งอยู่นอกบริเวณเก็บขนมูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูลตามข้อ 11 และผู้ครอบครองอาคาร สถานที่ หรือเคหสถาน ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมิได้กำหนดให้กำจัดมูลฝอยตามข้อ 11 ต้องกำจัดมูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูลตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือ เจ้าพนักงานท้องถิ่น โดยการเผา ผึ่ง หรือโดยวิธีอื่นใดที่ไม่ขัดต่อสุขลักษณะ

ข้อ 14 ห้ามมิให้ผู้ซึ่งมิได้เป็นเจ้าพนักงาน เจ้าหน้าที่ของท้องถิ่น ทำการขน คู้ยเจี่ย หรือขุดมูลฝอยในที่รองรับมูลฝอย รถขนมูลฝอย หรือสถานที่มูลฝอยใด ๆ ของท้องถิ่น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ข้อ 15 ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการรับทำการเก็บขนสิ่งปฏิกูล หรือกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลนาเชือก โดยทำเป็นธุรกิจหรือได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ข้อ 16 ผู้ใดประสงค์จะเป็นผู้ดำเนินการรับขนกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย โดยทำเป็นธุรกิจ หรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการในเขตเทศบาลตำบลนาเชือก จะต้องยื่นคำขอรับอนุญาตตามแบบที่กำหนดไว้ท้ายเทศบัญญัตินี้ พร้อมเอกสารและหลักฐานต่อไปนี้

- (1) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน/ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- (2) สำเนาทะเบียนบ้าน

(3) สำเนาใบอนุญาตตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(4) แผนผังแสดงระบบการกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอยที่จะดำเนินการ

ราชการอุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ที่จำเป็นสำหรับการประกอบกิจการ เช่น จำนวนรถบริการเก็บ
ขน จำนวนคน จำนวนอุปกรณ์อื่นๆ

(5) อื่นๆ ตามที่เทศบาลตำบลนาเชือกประกาศกำหนด

ข้อ 17 ผู้ขอรับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(1) ผู้ขอรับใบอนุญาตดำเนินการบริการดูดส้วม

ก. คุณลักษณะของรถดูดส้วม ผู้ประกอบการต้องมีรถสภาพดี ให้ระบบ
ดูดโดยท่อที่ไม่รั่วซึมมีการปกปิดมิดชิด ไม่ส่งกลิ่นเหม็น กำจัดสิ่งปฏิกูลตามเทศบาลตำบล
นาเชือกกำหนด มีการล้างทำความสะอาดและท่อดูดด้วยสารเคมีและการฆ่าเชื้อโรค

ข. ในขณะที่ดูดสิ่งปฏิกูลผู้ประกอบการต้องแต่งกายต้องสวมถุงมือ มีผ้าปิด
จมูก ต้องไม่ทำให้หกกระจาย หรือเมื่อมีการหกกระจายต้องมีการทำความสะอาดพร้อมทำการ
ฆ่าเชื้อโรคด้วยสารเคมี และควรมีการใช้น้ำยาดับกลิ่นขณะทำการดูดสิ่งปฏิกูลเพื่อป้องกันมิ
ให้กลิ่นเหม็นรบกวนคนข้างเคียง เมื่อดูดสิ่งปฏิกูลเรียบร้อยแล้วต้องทำความสะอาดและฆ่า
เชื้อโรคบริเวณปลายสายดูดที่สัมผัสกับสิ่งปฏิกูลและอื่นๆที่อาจมีผลต่อการแพร่ระบาดของ
โรค หรือก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญ

ค. รถดูดสิ่งปฏิกูลต้องมีข้อความ “ได้รับอนุญาตจากเทศบาลตำบล
นาเชือก” แสดงไว้ข้างรถ

ข้อ 18 ใบอนุญาตให้ทำการเก็บขนมูลฝอย หรือสิ่งปฏิกูลฉบับหนึ่งให้มีอายุหนึ่งปี
นับแต่วันที่ออกใบอนุญาตและให้ใช้ได้เพียงเขตอำนาจของเทศบาลตำบลนาเชือกเท่านั้น

การขอต่อใบอนุญาตจะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอพร้อม
กับเสียค่าธรรมเนียมแล้วให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งไม่ต่อ
อายุใบอนุญาต

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตาม
หลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนด

ข้อ 19 ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องเสียค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตตามอัตราที่
กำหนดไว้ท้ายเทศบัญญัตินี้ในวันที่มารับใบอนุญาตสำหรับในกรณีที่เป็นการขอรับ
ใบอนุญาตครั้งแรกหรือก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุสำหรับกรณีที่เป็นการขอต่ออายุใบอนุญาต
ตลอดเวลาที่ยังดำเนินการนั้น ถ้ามิได้เสียค่าธรรมเนียมภายในเวลาที่กำหนด ให้ชำระ

ค่าปรับเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ ยี่สิบของจำนวน ค่าธรรมเนียมที่ค้างชำระเว้นแต่ผู้ได้รับอนุญาตจะได้ออกเลิกการดำเนินการนั้นก่อนถึงกำหนดการเสียค่าธรรมเนียมครั้งต่อไป

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่งค้างชำระค่าธรรมเนียมติดต่อกันเกินกว่าสองครั้ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้ยื่นขออนุญาตดำเนินการไว้งนกว่าจะได้เสียค่าธรรมเนียมและค่าปรับจนครบจำนวน

บรรดาค่าธรรมเนียมและค่าปรับตามเทศบัญญัตินี้ ให้เป็นรายได้ของเทศบาลตำบลนาเชือก

ข้อ 20 ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ดำเนินการตามเทศบัญญัตินี้จะพึงเรียกเก็บค่าบริการจากผู้ใช้บริการได้ไม่เกินอัตราค่าบริการขั้นสูงตามที่กำหนดไว้ท้ายเทศบัญญัตินี้

ข้อ 21 ผู้ได้รับอนุญาตตามข้อบัญญัตินี้ ต้องแสดงใบอนุญาตไว้โดยเปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ประกอบกิจการตลอดเวลาที่ประกอบกิจการ

ข้อ 22 ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระที่สำคัญ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหายถูกทำลาย หรือชำรุด ตามแบบที่กำหนดไว้ท้ายเทศบัญญัตินี้

การขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย ให้ผู้ยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตนำสำเนาบันทนาการแจ้งความต่อพนักงานเจ้าหน้าที่แห่งท้องที่ที่ใบอนุญาตสูญหายมาแสดงต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นประกอบด้วย

(2) ในกรณีที่ใบอนุญาตถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระที่สำคัญ ให้ผู้ยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตนำใบอนุญาตเดิมเหล่านี้ที่เหลืออยู่ มาแสดงต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นประกอบด้วย

ข้อ 23 ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตตามเทศบัญญัตินี้ ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามบทแห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 หรือเทศบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาตในเรื่องที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการประกอบกิจการตามที่ได้รับใบอนุญาตตามข้อบัญญัตินี้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งพักได้ภายในเวลาที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินสิบห้าวัน

ข้อ 24 เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาต

(1) ถูกสั่งพักใบอนุญาตตั้งแต่สองครั้งขึ้นไปและมีเหตุที่จะต้องถูกสั่งพักใบอนุญาตอีก

(2) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

(3) ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามบทแห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 หรือเทศบัญญัติหรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาตในเรื่องที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการประกอบกิจการตามที่ได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ และการไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้อง นั้นก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชน หรือมีผลกระทบต่อสถานการณ์เป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน

ข้อ 25 คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตและคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตทราบ ในกรณีที่ไม่พบผู้รับใบอนุญาต หรือผู้รับใบอนุญาตไม่ยอมรับคำสั่งดังกล่าวให้ส่งคำสั่งโดยทางไปรษณีย์ตอบรับ หรือให้ปิดคำสั่งนั้นไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ภูมิสถานหรือสำนักทำางานของผู้รับใบอนุญาต และให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตนั้นได้รับทราบคำสั่งแล้วตั้งแต่วันที่คำสั่งไปถึง หรือวันปิดคำสั่งแล้วแต่กรณี

ข้อ 26 ผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจะขอรับใบอนุญาตสำหรับการประกอบกิจการที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตอีกไม่ได้จนกว่าจะพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ถูกลงสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

ข้อ 27 เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใดๆ ที่อยู่นอกเขตพื้นที่การให้บริการเก็บ ขน มูล ฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือกหรือเขตพื้นที่การให้บริการของผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการรับทำการเก็บ ขน มูลฝอยโดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนโดยคิดค่าบริการต้องดำเนินการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยให้ถูกต้องโดยถูกสุขลักษณะตามวิธีการที่เจ้าพนักงานท้องถิ่น โดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุขประกาศกำหนด

ข้อ 28 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 44 วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ในเขตอำนาจของเทศบาลตำบลนาเชือก ในเรื่องใดหรือทุกเรื่องก็ได้

ข้อ 29 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเทศบัญญัตินี้ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาท

ข้อ 30 ให้นายกเทศมนตรีตำบลนาเชือก เป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัติ
นี้และให้มีอำนาจออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามเทศบัญญัตินี้

เทศบาลตำบลนาเชือกมีภารกิจจัดการขยะมูลฝอยภายใต้กรอบ โครงสร้างงาน
ของเทศบาลและตามเทศบัญญัติเทศบาลตำบลนาเชือกเรื่อง การกำจัดขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล
พ.ศ. 2555 ดังรายละเอียดตามตารางด้านล่างนี้

ตารางที่ 2 การจัดการขยะมูลฝอยตามแนวทางของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม เทศบัญญัติเทศบาลตำบลนาเชือก เรื่องการกำจัดขยะมูลฝอยและ
สิ่งปฏิกูล พ.ศ. 2555 และ การจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลนาเชือก

การจัดการขยะมูลฝอยตาม แนวทางของกรมควบคุม มลพิษ กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ	เทศบัญญัติเทศบาลตำบล นาเชือกเรื่องการจัดมูล ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล พ.ศ. 2555	การจัดการขยะมูลฝอยของ เทศบาลตำบลนาเชือก
<p><u>ด้านการลดปริมาณ ขยะมูลฝอย</u></p> <p>1. รณรงค์ให้ประชาชนมี ส่วนร่วมในการลดการผลิต ขยะมูลฝอยในแต่ละวัน</p> <p>1.1 ลดการทิ้งบรรจุภัณฑ์ ใช้ สินค้าชนิดเติมใหม่ เช่น ผงซักฟอก น้ำยาล้างจาน น้ำยาทำความสะอาดและ ถ่านไฟฉายชนิดชาร์ตใหม่ เป็นต้น</p> <p>2. เลือกใช้สินค้าที่มีคุณภาพ มีหีบห่อบรรจุภัณฑ์น้อย อายุการใช้งานยาวนาน และ ตัวสินค้าไม่มีมลพิษ</p>	<p>-ข้อ 5 ห้ามมิให้ผู้ใดถ่าย เท ทิ้งหรือทำให้มีสิ่งปฏิกูล มูล ฝอย ในที่หรือทางสาธารณะ เว้นแต่ในที่ซึ่งพนักงาน เจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ สาธารณสุข หรือพนักงาน ท้องถิ่นอนุญาตให้จัดตั้ง หรือจัดตั้งไว้ให้โดยเฉพาะ</p> <p>-ข้อ 6 ผู้ครอบครองอาคาร สถานที่ หรือเคหสถาน ต้อง จัดให้มีที่รองรับมูลฝอย และ ใช้เป็นที่รองรับมูลฝอยใน อาคาร สถานที่ หรือ เคหสถานของตน</p>	<p>- จัดให้มีภาชนะรองรับขยะ กระจายตามหลังคาเรือน สถานที่ราชการ สถานที่ สาธารณะ หรือตาม ประชาชนแจ้งความจำนง ขอรับถังขยะ</p> <p>- จัดให้ภาชนะรองรับขยะมี ฝาปิดไม่รั่วซึม</p> <p>- จัดทำโครงการส่งเสริม ธนาคารขยะในชุมชนและ โครงการกำจัดขยะด้วยวิธี ชีวภาพ</p> <p>- สนับสนุนให้ประชาชนทำ กระทงโดยใช้ใบตอง</p>

ตารางที่ 2 การจัดการขยะมูลฝอยตามแนวทางของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม เทศบัญญัติเทศบาลตำบลนาเชือก เรื่องการกำจัดขยะมูลฝอย
และสิ่งปฏิกูล พ.ศ. 2555 และ การจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลนาเชือก (ต่อ)

การจัดการขยะมูลฝอยตาม แนวทางของกรมควบคุม มลพิษ กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ	เทศบัญญัติเทศบาลตำบล นาเชือกเรื่องการจัดมูล ฝอยและสิ่งปฏิกูล พ.ศ. 2555	การจัดการขยะมูลฝอยของ เทศบาลตำบลนาเชือก
<p><u>ด้านการลดปริมาณขยะ(ต่อ)</u> 3.ลดการใช้วัสดุกำจัดยาก เช่น โฟมบรรจุอาหาร และ ถุงพลาสติก</p>	<p>-ข้อ 7 ที่รองรับมูลฝอยต้อง ไม่รั่วซึม มีฝาปิดมิดชิด สำหรับกันสัตว์ที่เป็นพาหะ นำโรคตามแบบซึ่งเจ้า พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้า พนักงานสาธารณสุข เจ้า พนักงานท้องถิ่นเห็นชอบ -ข้อ 8 ห้ามมิให้ผู้ใดถ่ายเท ทิ้ง สิ่งปฏิกูล ลงในที่รองรับ มูลฝอย -ข้อ 9 ห้ามมิให้ผู้ใดนำสิ่ง ปฏิกูล ไปในทางสาธารณะ หรือที่สาธารณะอื่นใดเว้น แต่จะได้ใส่ภาชนะหรือที่เก็บ มิดชิด ไม่ให้มีสิ่งปฏิกูลหรือ กลิ่นเหม็นร่วออกมาข้างนอก ได้</p>	<p>-เทศบาลทำป้ายบอกทางไป บ่อพักขยะหากผู้ครอบครอง อาคารประสงค์นำขยะทิ้งยัง บ่อพักขยะเอง -ประกาศใช้เทศบัญญัติเรื่อง การเก็บขนขยะมูลฝอย พ.ศ. 2555 -เทศบาลตำบลนาเชือกมีกอง สาธารณสุขละสิ่งแวดลอม เป็นผู้รับผิดชอบงานกำจัด ขยะมูลฝอยและมีคำสั่ง มอบหมายหน้าที่การงาน</p>

ตารางที่ 2 การจัดการขยะมูลฝอยตามแนวทางของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม เทศบัญญัติเทศบาลตำบลนาเชือก เรื่องการกำจัดขยะมูลฝอยและ
สิ่งปฏิกูล พ.ศ. 2555 และ การจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลนาเชือก (ต่อ)

การจัดการขยะมูลฝอยตาม แนวทางของกรมควบคุม มลพิษ กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ	เทศบัญญัติเทศบาลตำบล นาเชือกเรื่องการจัดมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล พ.ศ. 2555	การจัดการขยะมูลฝอย ของเทศบาลตำบลนา เชือก
<u>ด้านการลดปริมาณขยะ(ต่อ)</u>	<p>-ข้อ 10 ผู้ครอบครองอาคาร สถานที่ หรือเคหสถาน ต้อง รักษาอาคารสถานที่หรือ เคหสถานของตนไม่ให้มีสิ่ง ปฏิกูลหรือมูลฝอย หรือทิ้งไว้ซึ่ง สิ่งปฏิกูลในประการที่ขัดต่อ สุขลักษณะ</p> <p>-ข้อ 13 ผู้ครอบครองอาคาร สถานที่ หรือเคหสถาน ซึ่งอยู่ นอกบริเวณเก็บขนมูลฝอยหรือ สิ่งปฏิกูลตามข้อ 11 และผู้ ครอบครองอาคาร สถานที่ หรือ เคหสถาน ซึ่งเจ้าพนักงาน ท้องถิ่นมิได้กำหนดให้กำจัดมูล ฝอยตามข้อ 11 ต้องกำจัดมูลฝอย หรือสิ่งปฏิกูลตามคำแนะนำของ เจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือเจ้า พนักงานท้องถิ่น โดยการเผาหรือ ฝังหรือวิธีอื่นใดที่ไม่ขัดต่อ สุขลักษณะ</p>	

ตารางที่ 2 การจัดการขยะมูลฝอยตามแนวทางของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม เทศบัญญัติเทศบาลตำบลนาเชือก เรื่องการกำจัดขยะมูลฝอย
และสิ่งปฏิกูล พ.ศ. 2555 และ การจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลนาเชือก (ต่อ)

การจัดการขยะมูลฝอย ตามแนวทางของกรม ควบคุมมลพิษ กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ	เทศบัญญัติเทศบาลตำบล นาเชือกเรื่องการจัดมูลฝอยและ สิ่งปฏิกูล พ.ศ. 2555	การจัดการขยะมูลฝอยของ เทศบาลตำบลนาเชือก
<u>ด้านการลดปริมาณ ขยะ(ต่อ)</u>	<p>-ข้อ 14 ห้ามมิให้ผู้ซึ่งมิได้เป็นเจ้าของ พนักงาน เจ้าหน้าที่ของท้องถิ่น ทำ การขนถ่ายเย็บ หรือขุดมูลฝอยในที่รองรับมูลฝอย รถขนมูลฝอย หรือสถานที่มูลฝอย ใด ๆ ของท้องถิ่น เว้นแต่จะได้รับ อนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น</p> <p>-ข้อ 16 ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการรับ ทำการเก็บขนสิ่งปฏิกูล หรือกำจัด สิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอยในเขต เทศบาล ตำบลนาเชือกโดยทำเป็น ธุรกิจหรือได้รับประโยชน์ ตอบแทนด้วยการคิดค่า บริการเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจาก เจ้าพนักงานท้องถิ่น</p>	

ตารางที่ 2 การจัดการขยะมูลฝอยตามแนวทางของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม เทศบัญญัติเทศบาลตำบลนาเชือก เรื่องการกำจัดขยะมูลฝอย
และสิ่งปฏิกูล พ.ศ. 2555 และ การจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลนาเชือก (ต่อ)

การจัดการขยะมูลฝอยตาม แนวทางของกรมควบคุม มลพิษ กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ	เทศบัญญัติเทศบาลตำบล นาเชือกเรื่องการจัดมูล ฝอยและสิ่งปฏิกูล พ.ศ. 2555	การจัดการขยะมูลฝอยของ เทศบาลตำบลนาเชือก
<p><u>ด้านการลดปริมาณขยะ(ต่อ)</u></p> <p><u>ด้านการจัดระบบรีไซเคิล</u></p> <p>1.รณรงค์ให้ประชาชนแยก ของเสียนำกลับมาใช้ใหม่</p> <p>2.จัดระบบที่เอื้อต่อการทำมูล ฝอยรีไซเคิล</p> <p>2.1 จัดภาชนะดูงหรือถังแยก ประเภทขยะมูลฝอยที่ชัดเจน</p> <p>2.2 จัดระบบบริการเก็บ โดย ได้ดังนี้</p> <p>- ราชการส่วนท้องถิ่น ดำเนินการเองโดย</p>	<p>ข้อ 28 ให้เจ้าพนักงาน ท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้ง ข้าราชการหรือพนักงานส่วน ท้องถิ่นเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ ตามมาตรา 44วรรคหนึ่งแห่ง พระราชบัญญัติการธารณ สุข พ.ศ 2535 ในเขต เทศบาลตำบลนาเชือก ใน เรื่องใดหรือทุกเรื่องก็ได้</p> <p>-ข้อ 16 ห้ามมิให้ผู้ใด ดำเนินการรับทำการเก็บขน สิ่งปฏิกูล หรือกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอยในเขตเทศบาล ตำบลนาเชือก โดยทำเป็น ธุรกิจหรือได้รับประโยชน์ ตอบแทนด้วยการคิด ค่าบริการเว้นแต่จะได้รับ อนุญาตจากเจ้าพนักงาน ท้องถิ่น</p>	<p>-มีการจัดตั้งธนาคารขยะใน ชุมชน 2 ชุมชนคือ นาเชือก และชุมชนกุฎรังพัฒนา</p> <p>-มีการประกวดชุมชนนำอยู่ นำมองโดยในเกณฑ์ประกวด ต้องมีหลังคาเรือนที่คัดแยก ขยะ</p> <p>-มีการอบรมให้ความรู้ เกี่ยวกับการคัดแยกขยะก่อน ทิ้งและโครงการการผลิตน้ำ หมักชีวภาพ</p>

ตารางที่ 2 การจัดการขยะมูลฝอยตามแนวทางของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม เทศบัญญัติเทศบาลตำบลนาเชือก เรื่องการกำจัดขยะมูลฝอย
และสิ่งปฏิกูลพ.ศ. 2555 และ การจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลนาเชือก (ต่อ)

การจัดการขยะมูลฝอยตาม แนวทางของกรมควบคุม มลพิษ กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ	เทศบัญญัติเทศบาลตำบล นาเชือกเรื่องการจัดมูล ฝอยและสิ่งปฏิกูล พ.ศ. 2555	การจัดการขยะมูลฝอยของ เทศบาลตำบลนาเชือก
<p><u>ด้านการจัดระบบรีไซเคิล</u> (ต่อ)</p> <p>2.2 จัดระบบบริการเก็บโดย ได้ดังนี้ ราชการส่วนท้องถิ่น ดำเนินการเองโดย กำหนดเวลาเก็บหรือจัดกลุ่ม ประชากรรับซื้อของเก่าให้ ช่วยเก็บมูลฝอยในรูปแบบ ของการรับซื้อ</p> <p>2.3 จัดกลุ่มอาสาสมัครหรือ ชมรมหรือนักเรียนให้มี กิจกรรมนำมูลฝอยกลับมาใช้ ใหม่ เช่น โครงการมูลฝอยรี ไซเคิลแลกสิ่งของ โครงการ ธนาคารวัสดุเหลือใช้</p> <p>2.4 จัดตั้งศูนย์รีไซเคิล อาจมี ศูนย์คัดแยกที่ตั้งอยู่ใกล้ ชุมชนหรือรับซื้อจาก ประชาชนโดยตรงหรืออาจ ให้เอกชนดำเนินการ</p>	 <p>มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY</p>	<p>- แบ่งเวลาเก็บขนขยะ 2 ช่วง คือตั้งแต่เวลา 03.00-06.00 และ 13.00-16.00น.</p>

ตารางที่ 2 การจัดการขยะมูลฝอยตามแนวทางของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม เทศบัญญัติเทศบาลตำบลนาเชือก เรื่องการกำจัดขยะมูลฝอย
และสิ่งปฏิกูล พ.ศ. 2555 และ การจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลนาเชือก (ต่อ)

การจัดการขยะมูลฝอยตาม แนวทางของกรมควบคุม มลพิษ กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ	เทศบัญญัติเทศบาลตำบล นาเชือกเรื่องการจัดมูล ฝอยและสิ่งปฏิกูล พ.ศ. 2555	การจัดการขยะมูลฝอยของ เทศบาลตำบลนาเชือก
<p><u>ด้านการขนส่ง</u></p> <p>1. ระยะทางไม่ไกลให้รถ ขนส่งมูลฝอยไปยังสถานที่ กำจัดโดยตรง</p> <p>2. ระยะทางไกลและมี ปริมาณมูลฝอยมากอาจจะ ต้องสร้างสถานีขนถ่ายเพื่อ ถ่ายเทจากรถเก็บขนมูลฝอย ลงสู่รถบรรทุกขนาดใหญ่</p>	<p>ข้อ 11 ถ้าเจ้าพนักงาน ท้องถิ่นเห็นว่าสถานที่หรือ บริเวณใดควรทำการเก็บขน สิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยไปทำ การจัดให้ถูกต้องด้วย สุขลักษณะยิ่งขึ้น โดยเรียก เก็บค่าธรรมเนียม เก็บขนเมื่อ ได้มีหนังสือแจ้งแก่ผู้ ครอบครองอาคาร สถานที่ หรือเคหสถานให้ทราบ ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 15 วัน หรือเมื่อได้ประกาศกำหนด บริเวณเก็บขนสิ่งปฏิกูลหรือ มูลฝอย ณ ที่เปิดเผย ผู้ ครอบครองอาคารต้องให้ เจ้าหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ท้องถิ่นหรือผู้ได้รับอนุญาต จากเจ้าพนักงานท้องถิ่น เท่านั้นเป็นผู้ทำการเก็บขน สิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย</p>	<p>-มีการดำเนินการเก็บขนส่ง ขยะมูลฝอยจากถังไปยังบ่อ พักขยะ</p> <p>-มีแผนงานการเก็บขนขยะ ขยะ</p> <p>-มีแผนงานและให้คนงาน เก็บกวาดขยะตามถนนสาย หลักและในตลาดสด</p> <p>-มีการเก็บค่าธรรมเนียมเก็บ ขนขยะจากชุมชน</p> <p>-มีการเก็บขนขยะจากตลาด นัด ตลาดคลองถม ตลาดสด</p> <p>-ปรับพื้นที่ของบ่อพักขยะให้ สามารถรองรับขยะได้</p>

ตารางที่ 2 การจัดการขยะมูลฝอยตามแนวทางของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม เทศบัญญัติเทศบาลตำบลนาเชือก เรื่องการกำจัดขยะมูลฝอย
และสิ่งปฏิกูล พ.ศ. 2555 และ การจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลนาเชือก (ต่อ)

การจัดการขยะมูลฝอยตาม แนวทางของกรมควบคุม มลพิษ กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติ	เทศบัญญัติเทศบาลตำบล นาเชือกเรื่องการจัดมูล ฝอยและสิ่งปฏิกูล พ.ศ. 2555	การจัดการขยะมูลฝอยของ เทศบาลตำบลนาเชือก
<p><u>ด้านการกำจัด</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดระบบคัดแยกมูลฝอย 2. ระบบกำจัดผสมผสาน หลายระบบในพื้นที่ เดียวกันได้แก่หมักทำปุ๋ย ผึ่ง กลบและวิธีอื่นๆเป็นต้น 	<p>ข้อ 12 ห้ามผู้ได้รับจ้างเก็บ ขนขยะมูลฝอยวันแต่ได้รับ รับอนุญาต ข้อ 16 ผู้ใดจะดำเนินการเก็บ ขนขยะมูลฝอยต้องขอ อนุญาตและยื่นเอกสารตามที่ เทศบัญญัติกำหนด</p>	<p>จัดทำโครงการธนาคารขยะ โดยการส่งเสริมให้ความรู้ การคัดแยกขยะแก่นักเรียน -จัดทำโครงการอบรมให้ ความรู้อาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน -สนับสนุนการจัดตั้งธนาคาร ขยะในชุมชน -มีการกำจัดขยะด้วยวิธีฝัง กลบ -มีการนำขยะจากตลาดสด ผลิตน้ำหมักชีวภาพ</p>

ตามตารางข้างต้นพบว่า แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ประกอบด้วย 4 ด้าน คือด้านการลดปริมาณขยะ ด้านการจัดระบบรีไซเคิล ด้านการขนส่ง และด้านการกำจัดขยะมูลฝอย และในส่วนของเทศบาลตำบลนาเชือก เรื่องการกำจัดขยะมูลฝอย พ.ศ. 2555 ส่วนที่ 3 คือ การดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบันของเทศบาล ซึ่งนำมาวิเคราะห์พบปัญหาในการจัดการขยะของเทศบาลในด้านต่างๆที่การลดปริมาณขยะที่ไม่สามารถดำเนินการได้ในทุกชุมชน และได้ในหลังคาเรือนเพียงบางส่วนเท่านั้น ด้านการจัดระบบรีไซเคิล ประชาชนยังขาดความรู้และขาดความตระหนักในการคัดแยกจึงเป็นบทบาทของท้องถิ่นคือเทศบาลต้องส่งเสริมความรู้และกระตุ้นการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องทั้งด้านกิจกรรมและการติดตาม รวมถึงเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติ ด้านการขนส่งพบปัญหาการเก็บขยะจากถังและจากชุมชน และด้านการกำจัดบางส่วนกำจัดขยะด้วยการเผาบ้าง และเทศบาลกำจัดด้วยวิธีฝังกลบซึ่งยังไม่ดำเนินการส่งผลต่อบ่อพักขยะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จะได้ข้อเสนอเพื่อนำไปวางแผนงาน โครงการ การปฏิบัติของเทศบาลเพื่อให้ครอบคลุมในการจัดการขยะมูลฝอยในทุกๆด้าน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หนึ่งฤทัย สุขจันทร์ (2555 : 62 – 68) ศึกษาเรื่องความคาดหวังของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลหนองพลับ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 61.22 อายุ 25 - 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.10 ระดับการศึกษาประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 42.86 และมัธยมศึกษา/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 42.86 อาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 37.76 รายได้ 5,001 - 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.92 ส่วน ความคาดหวังของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล ตำบลหนองพลับ ในภาพรวม มีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับแรกคือ ด้านการบริการ อันดับ 2 คือ ด้านการกำจัดขยะ อันดับ 3 คือ ด้านการจัดเก็บขยะ และ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้รับบริการที่มีคุณลักษณะด้านอาชีพต่างกัน มีความคาดหวังของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลหนองพลับ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้รับบริการที่

มีคุณลักษณะด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่างกัน มีความคาดหวังของประชาชน ในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลหนองพลับ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

สุรศักดิ์ โอสถิตพร (2550 : 61 – 80) ศึกษารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยที่ เหมาะสมกับเทศบาลตำบลคอยสะแกต อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า แนวคิดและวิธีการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลคอย สะแกตพบว่า การลดขยะมูลฝอยภายในครัวเรือนตามหลักการจัดการขยะ 5 R โดยวิธีการที่ ใช้มากที่สุดคือเวลาเลือกซื้อของใช้จะพยายามเลือกซื้อของที่มีคุณภาพดีใช้ได้นานและ สามารถซ่อมแซมใหม่ได้โดยประชาชนให้ความเห็นว่า เทศบาลตำบลคอยสะแกตควรให้ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง อาทิ การจัดกิจกรรมรณรงค์เพื่อ ปลุกจิตสำนึกในการกำจัดขยะมูลฝอย ส่วนผู้บริหารเทศบาลให้ความเห็นว่า วิธีการจัดเก็บ ควรจัดหารถเก็บขยะที่ปัดมิดชิดมากกว่านี้ ซึ่งจะสามารถลดกลิ่นรบกวนชาวบ้านได้ และควร ปรับปรุงที่รองรับถังเก็บขยะของครัวเรือนต่างๆ เพื่อป้องกันสุนัขคุ้ยขยะ ควรมีการ ส่งเสริมและรณรงค์ให้ประชาชนมีการคัดแยกขยะก่อนนำมาทิ้ง วิธีการกำจัดพบว่า เทศบาล ตำบลคอยสะแกตควรสร้างเตาเผาขยะ หรือหาแหล่งฝังกลบ โดยขอความร่วมมือหรือ ประสานงานกับท้องถิ่นที่อยู่ใกล้เคียงที่มีการฝังกลบที่เหมาะสม บทบาทในการจัดเก็บขยะ ให้เทศบาลรับผิดชอบ และให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นฝ่ายรับผิดชอบในการกำจัด ขยะ โดยมีส่วนกลางเป็นผู้ให้การสนับสนุนด้านวิชาการและงบประมาณยังไม่มีความ เหมาะสม

เวชนนต์ แสนโคตร (2550 : 68 – 72) ศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนแบบมี ส่วนร่วม ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร ผลการศึกษา พบว่า ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยโดยรวมเพิ่มขึ้นจากระดับปานกลาง เป็นระดับมาก โดยมากกว่าก่อนการทดลองและมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ($p < 0.05$) ผู้นำชุมชนในกลุ่มทดลองมีส่วนร่วม ในขั้นตอน การวางแผน การ ดำเนินงาน และการประเมินผล เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนการทดลอง และมากกว่ากลุ่ม เปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งส่งผลให้ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนลดลง โดยสรุป การประยุกต์กระบวนการบริหารจัดการ และการวางแผนแบบมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูล ฝอยชุมชน สามารถทำให้ผู้นำชุมชนกลุ่มทดลองมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยมากขึ้น และชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นพื้นที่ทดลอง มีปริมาณขยะมูลฝอยลดลง

สมศักดิ์ วรรณกุล (2550 : 71 – 75) ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย วุฒิการศึกษาต่ำกว่าอนุปริญญา อาชีพรับจ้าง อาศัยอยู่ชุมชนชานเมือง มีรายได้เฉลี่ย 5,001-10,000 บาท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยด้านการเก็บขนขยะมูลฝอยอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ด้านการประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการจัดเก็บค่าธรรมเนียมอยู่ในระดับมาก และพบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน ประชาชนที่มีประเภทที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน และประชาชนที่มีรายได้ต่อครัวเรือนแตกต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .001 ส่วนประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน

กัญญา รัตนศาสตร์ (2550 : 61 – 62) ได้ศึกษาปัญหาการจัดการขยะของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรของเทศบาลส่วนใหญ่ มีปัญหาในการจัดการขยะโดยรวมและรายด้าน 2 ด้าน คือ ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์และด้านการจัดการทั่วไป อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อที่มีปัญหาอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด พบว่า ด้านบุคลากร เทศบาลมีปัญหาในการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงานในการจัดการขยะ ด้านงบประมาณ เทศบาลมีปัญหาในด้านการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ ในการจัดการขยะ และด้านวัสดุและอุปกรณ์ เทศบาลมีปัญหาในด้านความไม่เพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดการขยะ และด้านการจัดการทั่วไป เทศบาลมีปัญหาเกี่ยวกับการออกกฎหมาย ข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการขยะ ในด้านของบุคลากรเทศบาล ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการขยะโดยรวมและเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการทั่วไปไม่แตกต่างกัน โดยสรุปปัญหาในการจัดการขยะนั้นส่วนมากจะเป็นปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ที่มีน้อยไม่เพียงพอกับการใช้งาน มีปัญหาด้านงบประมาณเกี่ยวกับการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้เทศบาลได้ตระหนักถึงสาเหตุและได้พยายามแก้ปัญหาโดยการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอและจัดแผนซ่อมบำรุงวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหาย เพื่อที่จะให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง และลดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมเป็นพิษที่เกิดขึ้น ในเขตเทศบาลเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ได้ยุติและมีสุขภาพแข็งแรง

ศรัทธาธิป มาประสพ (2551 : 217 – 226) ศึกษาการจัดการขยะตามแนวทาง เศรษฐกิจพอเพียง จากการศึกษาพบว่า การจัดการขยะในประเทศไทยที่ดำเนินการอยู่ใน ปัจจุบันเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายทาง โดยมีได้พิจารณาถึงสาเหตุปัญหาที่แท้จริงที่ทำให้เกิด ขยะ อันได้แก่ การผลิต การบริโภค และอรรถประโยชน์ การจัดการขยะในปัจจุบันเป็นไปใน ลักษณะของการวิ่งตามปัญหา จึงไม่ประสบผลสำเร็จในการจัดการขยะเท่าที่ควร ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงได้เสนอแนวทางการพัฒนาและแนวทางการแก้ปัญหาด้วยการแก้ไขจัดการ ที่จุดเริ่มต้นหรือสาเหตุของปัญหา ดังนั้น การจัดการขยะตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จึงเป็นการแก้ไขจัดการที่สาเหตุของปัญหาขยะ โดยการประยุกต์ใช้เงื่อนไขและคุณลักษณะ ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบแนวคิดในการจัดการ จากการศึกษาดูอย่างของการ จัดการขยะที่มีลักษณะใกล้เคียงกับการจัดการขยะตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า การจัดการขยะตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการ ขยะได้จริง เพราะสามารถลดปริมาณขยะที่เกิดขึ้น และลดผลกระทบของปัญหาขยะได้อย่างมี ประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน

สำอางค์ นันทะแสง (2551 : 88 - 91) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อ การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัด มหาสารคาม พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมือง มหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมี ความเห็นด้วยเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคามอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย ณ แหล่งเกิด และด้านการเก็บรวบรวมและการขนส่ง เห็นด้วยระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการกำจัดขั้นสุดท้ายและด้านการทิ้งขยะมูลฝอย เมื่อ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามเพศ พบว่าไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า การจัดการขยะมูลฝอย ณ แหล่งเกิด แตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง และเมื่อ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีระดับการศึกษาและตามอาชีพ ที่แตกต่างกัน ทั้ง โดยรวมและรายด้าน ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปิยภัทร สายนรา (2552 : 90 – 94) ศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วม ของประชาชน : กรณีศึกษาชุมชนวัดพระธาตุหนองบัว 1 เทศบาลนครอุบลราชธานี จาก การศึกษาพบว่า การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น

การคัดแยกขยะมูลฝอย เช่นกล่องกระดาษ ถุงพลาสติกที่มีการดำเนินการน้อย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นการติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาขยะมูลฝอยวิธีการจัดการขยะมูลฝอยและการนำขยะที่ใช้แล้วนำกลับมาใช้ซ้ำ ซึ่งอยู่ในระดับน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการจัดการขยะมูลฝอย และมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยจากคุณลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ ที่ส่งผลต่อวิธีการจัดการขยะมูลฝอย และการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ผลการศึกษา พบว่า

1. ด้านการจัดการขยะมูลฝอย พบว่าคุณลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีวิธีการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นคุณลักษณะด้านอายุอาชีพ และรายได้ ที่มีวิธีการจัดการขยะมูลฝอยที่แตกต่างกัน

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิจักษ์ คันธะมาลัย (2552 : 49 - 55) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้าน ความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง ถูกวิธี ถูกสุขลักษณะตามหลักสุขาภิบาล มีการแบ่งเวลาจัดเก็บขยะตามเวลาที่เหมาะสม อย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง ควรมีที่รองรับขยะในชุมชนเพิ่มมากขึ้น เสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้ถึงถึง ความรับผิดชอบ มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกำจัดขยะมูลฝอยในชุมชนของตนเองมากขึ้น

เรืองศักดิ์ สุริรักษ์ (2553 : 57 - 62) ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาด อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ในด้านการลดปริมาณขยะ ด้านการเก็บรวบรวมขยะ ด้านการรักษาความสะอาด และด้านการกำจัดขยะผลการศึกษาพบว่าระดับความคิดเห็นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาด อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้ง 4 ด้านพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะระดับมาก รองลงมาคือความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านรักษาความสะอาด ด้านการเก็บรวบรวมขยะ ด้านการลดปริมาณขยะและด้านการกำจัดขยะ ตามลำดับ ผล

การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะจำแนกตามขนาด กลุ่มหมู่บ้าน โดยรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อแยกราย ด้านพบว่าด้านการเก็บรวบรวมขยะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน 3 ด้านที่เหลือแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่าระดับความคิดเห็นของประชาชนหมู่บ้านขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อการจัดการขยะ ด้านการเก็บรวบรวมขยะแตกต่างกับประชาชน

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก ตามบทบาทภารกิจที่ดำเนินการทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการลดปริมาณขยะ ด้านการจัดระบบรีไซเคิล ด้านการขนส่ง และด้านการกำจัด ทั้งนี้เพื่อต้องการทราบข้อเสนอแนะต่างๆนำไปพัฒนาและปรับปรุงภารกิจงานของเทศบาลให้มีคุณภาพ และตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY